

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์
โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

นายดาจุธ	ศาสนพิทักษ์	เลขประจำตัวนิติต	5337434638
นางสาวธิตา	สุดใจ	เลขประจำตัวนิติต	5337440338
นางสาววาสิตา	กำเนิดมงคล	เลขประจำตัวนิติต	5337487938

โครงการทางจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2556

RELATIONSHIP BETWEEN DYADIC PERFECTIONISM AND RELATIONSHIP SATISFACTION
: THE MEDIATING ROLE OF OPTIMISM

MR. Dawut	Sassanapitax	5337434638
Miss Tida	Sudjai	5337440338
Miss Wasita	Kamnerdmongkhon	5337487938

A Senior Project in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Bachelor of Science in Psychology
Faculty of Psychology
Chulalongkorn University
Academic Year 2013

หัวข้อโครงการทางจิตวิทยา

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักกับ
ความพึงพอใจในความสัมพันธ์โดยมีการมองโลกในแง่ดี
เป็นตัวแปรส่งผ่าน

โดย

ดาวิธ ศาสนพิทักษ์ ธิดา สุดใจ และวาสิตา กำเนิดมงคล

สาขาวิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยาหลัก อาจารย์ณัฐสุวารีย์ ศิริวิวัฒน์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำโครงการทางจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

.....คณบดีคณะจิตวิทยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบโครงการทางจิตวิทยา

.....อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยาหลัก

(อาจารย์ณัฐสุวารีย์ ศิริวิวัฒน์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุภลักษณ์ ลวดลาย)

..... กรรมการ

(อาจารย์กมลกานต์ จินข้าง)

นายดาวิฐ ศาสนพิทักษ์, นางสาวธิดา สุदीใจ, นางสาววาสิตา กำเนิดมงคล : ความสัมพันธ์ระหว่าง
ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็น
ตัวแปรส่งผ่าน (RELATIONSHIP BETWEEN DYADIC PERFECTIONISM AND RELATIONSHIP
SATISFACTION: THE MEDIATING ROLE OF OPTIMISM)

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการงานทางจิตวิทยาหลัก : อาจารย์ณัฐฐารีย์ ศิริวิวัฒน์, 77 หน้า

โครงการงานทางจิตวิทยานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม
ในคู่รักกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน ของนิสิตนักศึกษา
ปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งกำลังมีความสัมพันธ์เชิงคู่รักอยู่ใน
ปัจจุบัน จำนวน 224 คน ผู้ร่วมการวิจัยทำมาตรวจวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก มาตรวจวัดความพึง
พอใจในความสัมพันธ์ และมาตรวจวัดการมองโลกในแง่ดี

ผลการวิเคราะห์ พบว่า

1. ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักในการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ แบ่งเป็น

1.1 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ลักษณะสมบุรณ์
แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศ
ทางบวก

1.2 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ สามารถทำนายความพึงพอใจ
ในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางลบได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = -.42, p < .001$)

1.3 การไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักไม่สามารถทำนายความพึงพอใจใน
ความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = -.08, p = .36$)

2. ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักในการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์โดยมีการมอง
โลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน แบ่งเป็น

2.1 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ลักษณะสมบุรณ์
แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมี
การมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

2.2 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจ
ในความสัมพันธ์ได้ โดยไม่มีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

(95%CI boot [-.0408, .0153], $p > .05$)

สาขาวิชา.....จิตวิทยา.....ลายมือชื่อนิสิต.....

ปีการศึกษา.....2556.....ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่อ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการงานทางจิตวิทยาหลัก.....

5337434638, 5337440338, 5337487938 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS : DYADIC PERFECTIONISM / RELATIONSHIP SATISFACTION / OPTIMISM

Dawut Sassanapitax, Tida Sudjai, Wasita Kamnerdmongkhon:

RELATIONSHIP BETWEEN DYADIC PERFECTIONISM AND RELATIONSHIP SATISFACTION:

THE MEDIATING ROLE OF OPTIMISM

SENIOR PROJECT ADVISOR : NATTHAREE SIRIWIWAT, 77 pp.

The purpose of this research was to examine the mediating effect of optimism on the association between dyadic perfectionism and relationship satisfaction. Two hundred and twenty-four undergraduate students from various universities in Bangkok metropolitan area completed the measures of dyadic perfectionism, relationship satisfaction and optimism.

Results were as follow:

1. Dyadic perfectionism as a predictor of relationship satisfaction, as follows:
  - 1.1 As a result of participant insufficiency, it was unable to analyze whether adaptive dyadic perfectionism can positively predict relationship satisfaction.
  - 1.2 Maladaptive dyadic perfectionism significantly predicted relationship satisfaction in negative way. ($\beta = -.42, p < .001$)
  - 1.3 Nondyadic perfectionism could not positively predict relationship satisfaction. ($\beta = -.08, p = .36$)
2. The mediating role of optimism in relationships between dyadic perfectionism and satisfaction, as follows:
  - 2.1 As a result of participant insufficiency, it was unable to analyze whether optimism can mediate the relationship between adaptive dyadic perfectionism and relationship satisfaction.
  - 2.2 Maladaptive dyadic perfectionism significantly predicted relationship satisfaction without optimism as a mediator.
(95%CI boot [-.0408, .0153], $p > .05$)

Field of study : ..... Psychology ..... Student's Signature.....

Academic Year : ..... 2013 ..... Student's Signature.....

Student's Signature.....

Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

โครงการทางจิตวิทยาฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา ความเอาใจใส่ และการเสียสละเวลาอันมีค่าของอาจารย์ณัฐารีย์ ศิริวิวัฒน์ ผู้ซึ่งถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ ให้การปรึกษา คำแนะนำ และช่วยตรวจสอบแก้ไขโครงการทางจิตวิทยาเล่มนี้ด้วยความปรารถนาดีมาโดยตลอด จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ กราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนงค์ มณีศรี ที่กรุณาเอื้อเฟื้อเครื่องมือทางการวิจัยสำหรับโครงการนี้ นอกจากนี้ยังขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ศักดิ์กพัฒน์ งามเอก และอาจารย์กมลกานต์ จินซ่าง ผู้ซึ่งให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลเสมอมา

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชูพงศ์ ปัญจมะวัต ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากนิสิตวิชา 3800309 จิตวิทยาการอนุรักษ์ ธรรมชาติ ตอนเรียนที่ 1 และ 2

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ น้อง ๆ คณะจิตวิทยาทุกคนที่คอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาโดยตลอด อีกทั้งยังช่วยแนะนำ ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมดที่สละเวลาอันมีค่าให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลของคณะผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวของคณะผู้วิจัยที่คอยให้ความรัก ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ แสดงความห่วงใย และสนับสนุนคณะผู้วิจัยในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างดีเสมอมา

นายดาฐ ศาสนพิทักษ์

นางสาวธิดา สุดใจ

นางสาววาสิตา กำเนิดมงคล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 แนวคิด และทฤษฎี.....	3
1.2.1 ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยม.....	3
1.2.2 ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รัก.....	8
1.2.3 ความพึงพอใจในความสัมพันธ์.....	10
1.2.4 การมองโลกในแง่ดี.....	12
1.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	22
1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	22
1.6 สมมติฐานงานวิจัย.....	22
1.7 กรอบงานวิจัย.....	23
1.8 ขอบเขตของการวิจัย.....	26
1.9 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	26
1.10 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	28
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
2.1 กลุ่มตัวอย่าง.....	29
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
2.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	32
2.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
3.1 การทดสอบสถิติเบื้องต้น.....	40

3.2	การทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	42
3.3	บทวิเคราะห์เพิ่มเติม.....	50
บทที่ 4	อภิปรายผลการวิจัย.....	53
4.1	อภิปรายผลเพิ่มเติม.....	56
4.2	อภิปรายผลรวม.....	58
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	59
	ข้อเสนอแนะ.....	61
	รายการอ้างอิง.....	63
	ภาคผนวก.....	67
	ภาคผนวก ก.....	68
	ภาคผนวก ข.....	75

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. สรุปลองค์ประกอบทั้ง 3 มิติของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในแต่ละประเภท.....	10
2. จำนวนและร้อยละของผู้ร่วมการวิจัย จำแนกตามชนิดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม เพศ อายุ ระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคู่รัก และมหาวิทยาลัย.....	30
3. ระดับความผูกพันทางใจในความสัมพันธ์.....	32
4. ระดับความคิดเห็น ข้อความทางบวก และข้อความทางลบของมาตรวัดลักษณะ สมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก.....	33
5. ระดับความคิดเห็น ข้อความทางบวก และข้อความทางลบของมาตรวัดความพึงพอใจ ในความสัมพันธ์.....	35
6. ระดับความคิดเห็น ข้อความทางบวก และข้อความทางลบของมาตรวัดการมองโลกในแง่ดี.....	36
7. คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร.....	40
8. ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์..	41
9. ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก แบบไม่พึงประสงค์.....	41
10.ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยของการไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก.....	42
11.ผลการวิเคราะห์ความถดถอยขั้นที่ 1 ตัวแปรทำนายคือ เพศ อายุ และระยะเวลาของความสัมพันธ์ เชิงคู่รัก ขั้นที่ 2 ตัวแปรทำนายคือ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ ตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์.....	43
12.ผลการวิเคราะห์ความถดถอยขั้นที่ 1 ตัวแปรทำนายคือ เพศ อายุ และระยะเวลาของความสัมพันธ์ เชิงคู่รัก ขั้นที่ 2 ตัวแปรทำนายคือ องค์ประกอบของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบ ไม่พึงประสงค์ทั้ง 3 มิติ ได้แก่ด้านการมีมาตรฐานสูง ด้านความไม่สอดคล้องกัน และด้าน ความเป็นระเบียบ ตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์.....	45
13.ผลการวิเคราะห์ความถดถอยขั้นที่ 1 ตัวแปรทำนายคือ เพศ อายุ และระยะเวลาของความสัมพันธ์ เชิงคู่รัก ขั้นที่ 2 ตัวแปรทำนายคือ การไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ กับตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์.....	46

ตารางที่	หน้า
14. ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของตัวแปรทำนายคือ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบไม่พึงประสงค์ ตัวแปรเกณฑ์คือ การมองโลกในแง่ดี.....	48
15. ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของตัวแปรทำนายคือ การมองโลกในแง่ดี ตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึง พอใจในความสัมพันธ์	48
16. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยตัวแปรทำนายคือ มิติทั้ง 3 ด้านของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม ในคู่รัก ได้แก่ ด้านการมีมาตรฐานสูง ด้านความไม่สอดคล้องกัน และด้านความเป็นระเบียบ ตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์.....	51
17 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยตัวแปรทำนายคือ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบ ไม่พึงประสงค์ และการมองโลกในแง่ดี ตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์.....	52

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แสดงการผสมผสานระหว่างแนวคิดเชิงมิติและแนวคิดในการจัดกลุ่ม.....	8
2. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมและภาวะซึมเศร้าโดยมี การมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน.....	21
3. ผลทางอ้อมของลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์ต่อภาวะซึมเศร้าผ่าน การมองโลกในแง่ดี.....	21
4. อิทธิพลส่งผ่านของการมองโลกในแง่ดีต่อลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ต่อ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์.....	23
5. อธิบายสมมติฐานข้อที่ 1.1 ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนาย ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก.....	24
6. อธิบายสมมติฐานข้อที่ 1.2 ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนาย ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางลบ.....	24
7. อธิบายสมมติฐานข้อที่ 1.3 การไม่มีลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนาย ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก.....	25
8. อธิบายสมมติฐานข้อที่ 2.1 ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนาย ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน.....	25
9. อธิบายสมมติฐานข้อที่ 2.2 ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนาย ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน.....	26
10. อิทธิพลส่งผ่านของการมองโลกในแง่ดีต่อลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ต่อ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์.....	44
11. อิทธิพลของลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ต่อการทำนายความพึงพอใจ ในความสัมพันธ์.....	45
12. อิทธิพลของการไม่มีลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักต่อการทำนายความพึงพอใจ ในความสัมพันธ์.....	47
13. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธี Bootstrapping.....	49

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยสังคมในปัจจุบันนี้ หล่อหลอมให้บุคคลมุ่งมั่นเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จและมีความต้องการที่จะทำให้ทุก ๆ ด้านของชีวิตออกมาดีที่สุดในที่สุด ซึ่งส่งผลให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะมีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยม (perfectionism) เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และแน่นอนว่าย่อมมีผลกระทบต่อหลาย ๆ ด้านของชีวิต อันนำมาซึ่งการศึกษาในบริบทที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นในบริบทของการเรียน การทำงาน สุขภาวะทางจิตของบุคคล หรือลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในเรื่องทั่ว ๆ ไป ซึ่งการศึกษาพบว่าลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมีความเชื่อมโยงกับลักษณะทางลบมากมาย อันเนื่องมาจากบุคคลไม่สามารถทำผลงานให้ตรงกับมาตรฐานที่ตั้งไว้สูงเกินจริงได้ ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกผิด ความรู้สึกล้มเหลว ความล้าชวย พฤติกรรม ผัดวันประกันพรุ่ง และการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Hamachek, 1978; Hollander, 1965; Pacht, 1984; Solomon & Rothblum, 1984; Sorotzkin, 1985 อ้างถึงใน Hewitt & Flett, 1991) รวมทั้งรูปแบบของพยาธิสภาพที่ร้ายแรงกว่านั้น เช่น อาการเสพติดสารมีนเมา โรคความผิดปกติในพฤติกรรมการกิน ภาวะซึมเศร้า และโรคทางบุคลิกภาพ (American Psychiatric Association, 1987; Burns & Beck, 1978; Pacht, 1984 อ้างถึงใน Hewitt & Flett, 1991)

อย่างไรก็ตาม การตั้งมาตรฐานที่เป็นเลิศไม่ได้จำกัดอยู่แค่การกระทำของตนเองเพียงอย่างเดียว แต่ยังแผ่ขยายไปถึงความต้องการลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมจากผู้อื่นอีกด้วย ซึ่งอยู่ในรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความสัมพันธ์เชิงคู่รัก ที่พบว่าความต้องการลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมจากคู่รักสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศที่ลดลง มีวิธีการแก้ปัญหาในชีวิตคู่แบบไม่พึงประสงค์ และการกลัวความใกล้ชิด (Habke, Hewitt, & Flett, 1999; Haring, Hewitt, & Flett, 2003; Martin & Ashby, 2004) ซึ่งลักษณะที่ได้กล่าวมานั้นล้วนแล้วแต่เป็นผลทางลบทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม การศึกษาลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมโดยส่วนมากมักเป็นการวัดในลักษณะทั่ว ๆ ไป จึงทำให้เกิดการศึกษาความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดซึ่งมีความเฉพาะ

เจาะจงมากขึ้นเพื่อความแม่นยำในการทำนายผล อันได้แก่ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รัก (dyadic perfectionism) ซึ่งเป็นมุมมองและเจตคติเกี่ยวกับความสมบูรณ์แบบที่บุคคลมีต่อคู่รักของตนเอง โดยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาถือเป็นตัวแปรที่นักวิจัยให้ความสนใจกันมากขึ้น

และเมื่อมีการศึกษาขอบเขตของตัวแปรที่มีความเฉพาะมากขึ้น ยิ่งเป็นการเน้นย้ำผลลบที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ โดยพบว่าบุคคลที่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ (maladaptive

dyadic perfectionist) มีปัญหาในสัมพันธภาพมากกว่า ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมควบคุมคู่รัก มีปัญหาในการแสดงอารมณ์ร่วม และการคงความสัมพันธ์ใกล้ชิด (Slaney, Pincus, Ullaszek, & Wang, 2006) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการศึกษาส่วนใหญ่จะมีความเชื่อมโยงกับผลทางลบ แต่ก็พบว่าลักษณะสมบูรณแบบนิยมในคู่รักก็แสดงความเกี่ยวข้องกับลักษณะทางบวกด้วยเช่นกัน กล่าวคือ มีการปรับตัวในสัมพันธภาพที่ดี มีระดับความมั่นคงในความสัมพันธ์และความไว้วางใจตนเองสูงกว่า ซึ่งพบได้ในบุคคลที่มีลักษณะสมบูรณแบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ (adaptive dyadic perfectionist) (Slaney et al., 2006)

งานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ชี้ให้เห็นว่าทิศทางของความสัมพันธ์ในเชิงคู่รักที่เกิดขึ้นอยู่กับรูปแบบลักษณะของบุคคลมากกว่าที่จะระบุว่าเป็นเพราะลักษณะสมบูรณแบบนิยมโดยรวม ทำให้คณะผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผลกระทบของรูปแบบลักษณะสมบูรณแบบนิยมที่แตกต่างกัน ซึ่งเรามักจะพบว่าบุคคลที่มีลักษณะสมบูรณแบบนิยมในคู่รัก มีแนวโน้มที่จะคาดหวังคู่รักให้เป็นไปตามมาตรฐานของตนเอง จนก่อให้เกิดผลกระทบกับความสัมพันธ์ในชีวิตคู่ได้ ทำให้ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ลดลงจนในที่สุดอาจถึงขั้นเลิกกันไป และด้วยเหตุนี้เอง อิทธิพลของลักษณะสมบูรณแบบนิยมที่มีผลต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ถือเป็นสิ่งที่ควรได้รับการแก้ไข และจากการแบ่งลักษณะสมบูรณแบบนิยมออกเป็นลักษณะสมบูรณแบบนิยมแบบพึงประสงค์ และลักษณะสมบูรณแบบนิยมแบบไม่พึงประสงค์นั้น จึงเป็นที่น่าศึกษาต่อว่าลักษณะสมบูรณแบบนิยมในรูปแบบที่แตกต่างกัน สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (relationship satisfaction) ได้หรือไม่ อันเนื่องมาจากความพึงพอใจในความสัมพันธ์ส่งผลให้เกิดคุณภาพของความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักมีความยั่งยืนและมั่นคง (Hendrick, 1995 อ้างถึงใน วาริน เทพยายน, 2542) หรือมีตัวแปรใดที่สามารถเยียวยาหรือลดทอนอิทธิพลทางลบที่ลักษณะสมบูรณแบบนิยมมีต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

สืบเนื่องจากงานวิจัยในอดีตที่พบว่าคนที่มองโลกในแง่ดีรายงานความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากกว่า (Srivastava, McGonigal, Richards, Butler, & Gross, 2006) อีกทั้งการมองโลกในแง่ดีและลักษณะสมบูรณแบบนิยมก็มีความเชื่อมโยงกันด้วยคุณลักษณะของความมุ่งมั่น ความหวัง และภาวะซิมเคิร์รา (Black & Reynolds, 2012) ในการศึกษาของ Bergman, Nyland และ Burns (2007 อ้างถึงใน Black & Reynolds, 2012) ก็ได้ชี้ว่าการมองโลกในแง่ดีเอื้อให้เกิดความมุ่งมั่นและกระตุ้นให้บุคคลที่มีลักษณะสมบูรณแบบนิยมมุ่งเน้นไปที่ความเป็นไปได้ของการได้มาซึ่งความเป็นเลิศมากกว่าที่จะหลีกเลี่ยงคำตำหนิจากความล้มเหลวของความพยายามดังกล่าว รวมถึงงานของ Chang (2009) ก็รายงานว่า บุคคลที่มีลักษณะสมบูรณแบบนิยมในการปฏิบัติงานเชิงบวก มีการมองโลกในแง่ดีมากกว่า ในขณะที่บุคคลที่มีลักษณะสมบูรณแบบนิยมในการปฏิบัติงานเชิงลบ มีการมองโลกในแง่ดีต่ำกว่า

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าการมองโลกในแง่ดี (optimism) มีความเชื่อมโยงหรือมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบูรณแบบนิยมในคู่รักและความพึงพอใจในความสัมพันธ์ด้วย

หรือไม่ ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ อาจนำมาซึ่งแนวทางในการแก้ไขหรือป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นต่อคู่รักที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมได้เช่นกัน

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก โดยแบ่งเป็นบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ และบุคคลที่ไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ นอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังมีความต้องการที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก โดยแบ่งเป็นลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ และลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบในคู่รักไม่พึงประสงค์ กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งคณะผู้วิจัยไม่พบงานศึกษาก่อนหน้านี้ที่มีการวิเคราะห์อิทธิพลส่งผ่านในความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมและการมองโลกในแง่ดี

แนวคิด และทฤษฎี

ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก (Dyadic Perfectionism)

ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม (Perfectionism)

ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ปรารถนาความสมบุรณ์แบบ โดยตั้งมาตรฐานพฤติกรรมและผลงานของตนไว้สูงเกินกว่าจะบรรลุได้จริง และยังพยายามลดความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งมีความโน้มเอียงในการประเมินหรือวิพากษ์วิจารณ์ตนเองอย่างรุนแรง อาจประเมินผลงานของตนเองว่ายังไม่ดีหรือไม่สมบุรณ์แบบเพียงพอ (Frost, Marten, Lahart, & Rosenblate, 1990; Hewitt & Flett, 1991) อีกทั้งลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมยังเปรียบเสมือนเครื่องข่ายทางปัญญา ที่มีทั้งความคาดหวัง การตีความสถานการณ์ และการประเมินตนเองและผู้อื่น โดยบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมมักจะได้รับการอธิบายว่าเป็นบุคคลที่ตั้งมาตรฐานเกินจริงและเข้มงวดกับการยึดติดมาตรฐานเหล่านี้ รวมทั้งอธิบายคุณค่าของตนในลักษณะที่พวกเขาสามารถประสบความสำเร็จตามมาตรฐานที่ยึดไว้ได้ (Burns, 1980; Shafran & Mansell, 2001 อ้างถึงใน ธนันทน์ เจียมจุฬาลักษณ์, เมธวดี ปรารถนาสัตย์, และกัญญพัชร ทรัพย์รัตนนท์, 2555) โดยตัวแปรลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมนั้นได้รับความนิยามในการนำไปศึกษาวิจัย ซึ่งผู้ศึกษาต่างก็ได้กำหนดขอบเขต มิติ และนิยามของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมไว้แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

Burns (1980 อ้างถึงใน กมลกานต์ จินข้าง, 2553) มองลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมเป็นหนึ่งมิติ (unidimension) โดยเน้นที่การตั้งมาตรฐานส่วนตัวของบุคคลเพียงอย่างเดียว และได้นิยามไว้ว่าเป็นบุคคล

ที่ตั้งมาตรฐานของตนไว้สูงเกินกว่าจะทำได้จริงและตัดสินคุณค่าของตนเองจากปริมาณของผลงานหรือความสำเร็จที่ทำได้ บุคคลจึงรู้สึกตึงเครียดในการไปให้ถึงจุดหมายที่เป็นไปไม่ได้อยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามยังมีแนวโน้มที่จะส่งผลให้บุคคลมีสุขภาพอ่อนแอ ระดับการควบคุมตนเองต่ำ ผลผลิตจากการทำงานลดลง สัมพันธภาพไม่ราบรื่น มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ และมีความผิดปกติทางอารมณ์ (mood disorder) เช่น ซึมเศร้า วิตกกังวล ย้ำคิดย้ำทำ เห็นได้ชัดว่า ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในมุมมองของ Burns เป็นลักษณะในด้านลบ อันนำมาซึ่งผลเสียมากมาย และสมควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง

ต่อมาได้มาการศึกษาลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในมุมมองที่เป็นลักษณะหลายมิติ (multidimension) Frost และคณะ (1990) ได้นิยามลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามโดยแบ่งออกเป็น 6 มิติ ดังนี้

1. ความกังวลเกี่ยวกับความผิดพลาด (concern over mistake)

บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามมีการรับรู้และมีความกังวลมากเกินไปถึงผลของการกระทำของตนว่าอาจผิดพลาด อีกทั้งยังต้องการให้ผลงานของตนออกมาสมบุรณ์แบบ ซึ่งมีโอกาสสูงที่จะไปไม่ถึงจุดหมายหรือมาตรฐานที่ตนตั้งไว้ บุคคลจึงวิตกกังวลและไม่สามารถยอมรับข้อผิดพลาดแม้เพียงเล็กน้อยได้ เพราะข้อผิดพลาดดังกล่าวหมายถึงความไม่สมบุรณ์แบบหรือความล้มเหลวนั่นเอง มิตินี้ถือว่าเป็นแก่นหลักของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยาม

2. มาตรฐานส่วนบุคคล (personal standards)

บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามตั้งมาตรฐานส่วนตนไว้สูงมากจนไม่สามารถทำตามและบรรลุผลได้ โดยบุคคลจะใช้มาตรฐานดังกล่าวในการประเมินและวิพากษ์วิจารณ์การกระทำหรือผลงานของตนเอง

3. ความคาดหวังของพ่อแม่ (parental expectations)

บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามรับรู้ถึงความคาดหวังที่พ่อแม่มีต่อตน ความคาดหวังดังกล่าวอาจแสดงออกมาจากทั้งการกระทำและคำพูดของพ่อแม่ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อบุคคล เนื่องจากบุคคลให้คุณค่ากับความคาดหวังของพ่อแม่มาก โดยอาจเป็นเพราะบุคคลเติบโตมาจากการเลี้ยงดูที่มีเงื่อนไข คือ ต้องแสดงพฤติกรรมพึงปรารถนาหรือมีความสามารถในระดับสมบุรณ์แบบจึงจะได้รับความรักและการยอมรับจากพ่อแม่

4. การวิพากษ์วิจารณ์ของพ่อแม่ (parental criticism)

คำวิพากษ์วิจารณ์ของพ่อแม่ที่บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามรับรู้ว่ามีต่อตน ทั้งในทางบวกและทางลบต่อการกระทำต่าง ๆ ในชีวิตของบุคคล ส่งผลต่อการรับรู้ถึงความคาดหวังของพ่อแม่ของบุคคลที่มุ่งเน้นถึงความสมบุรณ์แบบ

5. ความสงสัยในการกระทำ (doubts about actions)

บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามมีความสงสัย ลังเลใจ หรือไม่มั่นใจกับการกระทำหรือผลงาน

ของตน รู้สึกว่างานนั้นยังไม่สมบูรณ์เป็นที่น่าพึงพอใจ ซึ่งเป็นลักษณะของการย้ำคิดของความรู้สึกกังวลใจ มีความรู้สึกไม่เต็มใจที่จะทำงานให้สำเร็จ อันเนื่องมาจากความสงสัยในงานนั้นว่ายังมีจุดบกพร่องอยู่และไม่สมบูรณ์แบบ

6. การจัดการ (organization)

การให้ความสำคัญของบุคคลที่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมต่อการจัดการและควบคุมการกระทำหรือการทำงานให้เรียบร้อย เป็นระบบระเบียบ อย่างไรก็ตาม มิตินี้มีความสัมพันธ์กับมิติอื่น ๆ จึงถูกมองว่าเป็นมิติที่รวมเข้ามาในฐานะองค์ประกอบที่เป็นอิสระจากมิติอื่น ๆ

นอกจาก Frost และคณะ (1990) แล้วนั้น ยังมี Hewitt และ Flett (1991) ที่มองว่าลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมีหลายมิติ โดยศึกษาและพัฒนาแนวคิดลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในองค์ประกอบหลากหลายมิติ (multidimensional perfectionism) ซึ่งสามารถแบ่งได้ 3 มิติ ดังนี้

1. ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่ตนเอง (self-oriented perfectionism)

เป็นลักษณะของการตั้งมาตรฐานสำหรับตนเองไว้สูง มีการประเมิน วิพากษ์วิจารณ์ และควบคุมพฤติกรรมของตนอย่างเข้มงวด มีแรงจูงใจในการไขว่คว้าให้ได้มาซึ่งความสมบูรณ์แบบ ทั้งการมุ่งมั่นพยายามและการหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ดังนั้น ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่ตนเองจึงมีความเชื่อมโยงกับรูปแบบพฤติกรรมบังคับตนเอง (self-directed behavior) ทั้งการทะเยอทะยาน (aspiration) และการโทษตนเอง (self-blame) นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่ตนเองมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการปรับตัวที่ผิดปกติ ทั้งอาการวิตกกังวล เป็นโรคในกลุ่มอาการผิดปกติในการกิน (anorexia nervosa) และภาวะซึมเศร้า ซึ่งองค์ประกอบหนึ่งของลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่ตนเองคือความไม่สอดคล้องกัน (discrepancy) ระหว่างตัวตนที่เป็น (actual self) กับตัวตนในอุดมคติ (ideal self) ซึ่งมีผลให้เกิดอาการซึมเศร้าและระดับการนับถือตนเอง (self-regard) ต่ำ

2. ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่ผู้อื่น (other-oriented perfectionism)

บุคคลมีความเชื่อและความคาดหวังต่อความสามารถของผู้อื่น ตั้งมาตรฐานที่เป็นไปไม่ได้ต่อผู้อื่น ตีกรอบความสมบูรณ์แบบไว้ให้กับผู้อื่น และประเมินหรือวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของผู้อื่นอย่างเข้มงวด ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ค่อนข้างคล้ายคลึงกับลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่ตนเอง เพียงแต่พฤติกรรมเชิงสมบูรณ์แบบนิยมดังกล่าวนั้นมุ่งเน้นไปที่ภายนอกตนเอง ซึ่งลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่ผู้อื่นนำไปสู่การโทษผู้อื่น การขาดความไวเนื้อเชื่อใจ มีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้อื่น และยังมีความเกี่ยวข้องกับความคับข้องใจในความสัมพันธ์ เช่น การพุดจาเสียตีสีกากถางและความเหงา ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาในความสัมพันธ์หรือปัญหาครอบครัวได้

3. ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมตามสังคม (socially prescribed perfectionism)

บุคคลที่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมตามสังคมรับรู้หรือเชื่อว่าบุคคลที่สำคัญของตน (หรือสังคม) มีมาตรฐานและความคาดหวังต่อตนในระดับสูงเกินความเป็นจริง มีการประเมินตนอย่างเข้มงวด และกดดันให้ตนมีความสมบูรณ์แบบ บุคคลจึงมีความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายที่ถูกคาดหวังไว้ดังกล่าว ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมตามสังคมส่งผลทางลบมากมาย ทั้งการประสพกับความล้มเหลวและประสพกับภาวะทางอารมณ์ เช่น ความโกรธเกรี้ยว ความวิตกกังวล และความซึมเศร้า เนื่องจากมาตรฐานที่ได้รับมาจากสังคมนั้นถูกรับรู้ว่ามีมากเกินไปและไม่สามารถควบคุมได้ รวมทั้งการรับรู้ที่ตนไม่สามารถทำให้ผู้อื่นพึงพอใจได้ ซึ่งการทำตามสิ่งที่บุคคลสำคัญหรือสังคมคาดหวังไว้นั้น เป็นสิ่งที่บุคคลที่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมตามสังคมให้ความสำคัญ การศึกษาพบว่า การที่บุคคลรับรู้ว่าจะต้องบรรลุผลตามความคาดหวังของผู้อื่นนำไปสู่ระดับของแรงจูงใจภายในที่ลดลง และเกิดอารมณ์ทางลบ (Deci & Ryan, 1985; Ryan, 1982 อ้างถึงใน Hewitt & Flett, 1991) และความไม่สอดคล้องกันระหว่างตัวตนที่แท้จริง (real self) กับตัวตนที่ควรเป็น (ought self – สิ่งที่คุณอื่นคาดหวังต่อบุคคล) อาจส่งผลให้บุคคลเกิดความไม่มั่นคงทางอารมณ์ (Higgins, Bond, Klein, & Strauman, 1986; Strauman, 1989 อ้างถึงใน Hewitt & Flett, 1991)

ทั้งนี้ยังมีแนวคิดอื่นที่ได้แบ่งลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมเป็นหลายมิติอีกเช่นกัน คือข้อค้นพบของ Slaney, Rice, Mobley, Trippi และ Ashby (2001) ซึ่งพัฒนามาตรวัดลักษณะสมบูรณ์แบบนิยม (Almost Perfect Scale-Revised, APS-R) มาจากการนิยามตามพจนานุกรม ที่กล่าวไว้ว่า สมบูรณ์แบบนิยม คือ “การแสวงหาความสมบูรณ์แบบอย่างสุดโต่งหรือมากเกินไป” “มีแนวโน้มที่จะประเมินสิ่งใดก็ตามที่ขาดความสมบูรณ์แบบนั้น ว่าไม่อาจยอมรับได้” และ “เป็นระดับที่ไร้ขีดจำกัดของความถูกต้องและความเป็นเลิศ” รวมถึงการวิเคราะห์ลักษณะร่วมจากการเก็บข้อมูล ทำให้สามารถแบ่งมิติของลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมได้เป็น 3 มิติที่เป็นอิสระจากกันคือ

1. มิติด้านการมีมาตรฐานสูง (high standard) แสดงถึงการตั้งมาตรฐานของตนเองไว้สูง เป็นลักษณะทั้งด้านบวกและด้านลบ
2. มิติด้านความเป็นระเบียบ (order) แสดงถึงการจัดสิ่งต่างๆอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย รวมถึงความมีระเบียบวินัย ถือเป็นลักษณะในด้านบวก
3. มิติด้านความไม่สอดคล้องกัน (discrepancy) แสดงถึงการรับรู้ความไม่สอดคล้องกันระหว่างการกระทำของตนและมาตรฐานที่ได้ตั้งไว้ ถือเป็นลักษณะในด้านลบ

นอกจากการแบ่งมิติในข้างต้นแล้ว ภายหลัง Rice และ Slaney (2002 อ้างถึงใน Slaney et al., 2006) ยังได้วิเคราะห์แยกกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมไว้ทั้งหมด 3 กลุ่ม คือ

1. บุคคลที่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์ (adaptive perfectionist) คือกลุ่มที่มี

คะแนนในด้านการมีมาตรฐานสูงและด้านความเป็นระเบียบสูง

2. บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบไม่พึงประสงค์ (maladaptive perfectionist) คือกลุ่มที่มีคะแนนทั้งด้านการมีมาตรฐานสูงและด้านความเป็นระเบียบสูง และมีคะแนนด้านความไม่สอดคล้องกันสูงกว่ากลุ่มที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์

3. บุคคลที่ไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม (nonperfectionist) คือกลุ่มที่มีคะแนนด้านมาตรฐานสูงและด้านความเป็นระเบียบต่ำ แต่ระดับคะแนนด้านความไม่สอดคล้องกันอยู่ระหว่าง 2 กลุ่มข้างต้น

อีกแนวคิดหนึ่งของ Stoeber และ Otto (2006) ก็ได้อธิบายลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบหลายมิติโดยผสมเข้ากับแนวคิดด้านการแบ่งกลุ่มเช่นกัน ที่อยู่ภายใต้ขอบเขตเดียวกัน (ดูภาพที่ 1) องค์ประกอบของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบ่งเป็น 2 มิติซึ่งอิสระจากกัน คือ

1. มิติด้านความมุ่งมั่นเชิงสมบุรณ์แบบ (perfectionistic strivings) เกี่ยวข้องกับลักษณะทางบวก ถือเป็นมิติที่มุ่งเน้นเข้าสู่ตนเอง เป็นการตั้งมาตรฐานของตนไว้สูง

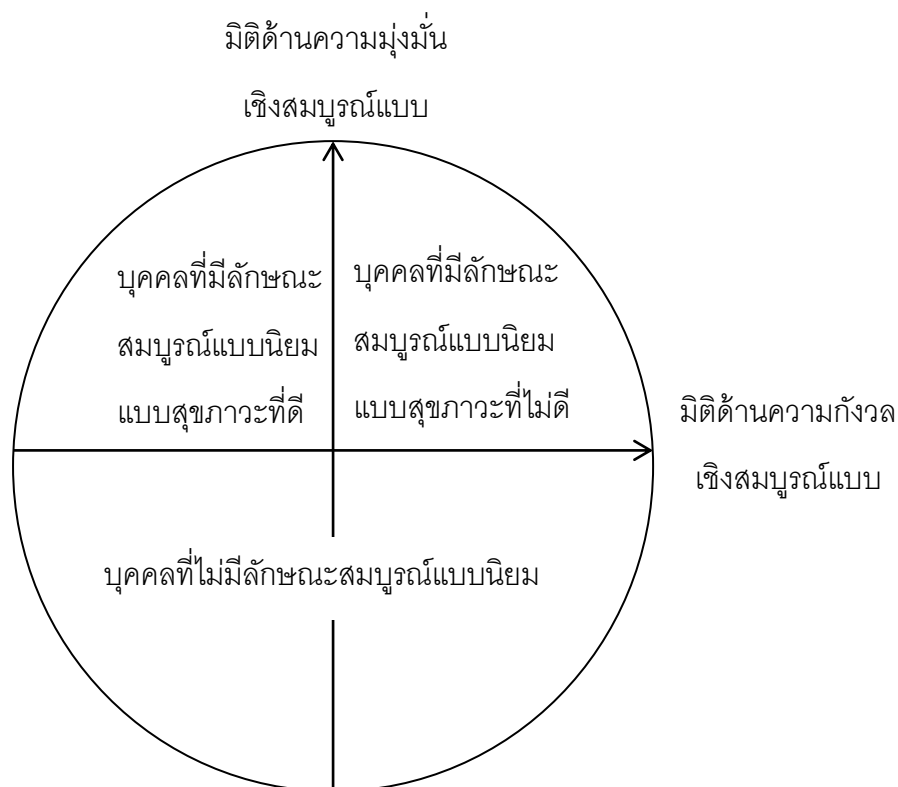
2. มิติด้านความกังวลเชิงสมบุรณ์แบบ (perfectionistic concerns) เกี่ยวข้องกับลักษณะทางลบ ถือเป็นมิติที่รับเอาความคาดหวังตามการรับรู้เกี่ยวกับผู้อื่นหรือสังคมเข้ามาสู่ตนเอง เป็นความกังวลว่าจะกระทำผิดมากเกินไป เกิดความสงสัยในการกระทำของตนอีกทั้งยังรับรู้ระยะห่างระหว่างผลของการกระทำกับความคาดหวังที่สูงอีกด้วย

นอกจากการแบ่งใน 2 มิติดังกล่าวนี้ ยังได้นำมารวมเป็นองค์ประกอบของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นอีก 3 กลุ่มคือ

1. บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบสุขภาพที่ดี (healthy perfectionist) ประกอบไปด้วยลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมที่มีมิติด้านความมุ่งมั่นสูงแต่มีมิติด้านความกังวลต่ำ

2. บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบสุขภาพที่ไม่ดี (unhealthy perfectionist) ประกอบไปด้วยลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมที่มีมิติด้านความมุ่งมั่นต่ำแต่มีมิติด้านความกังวลสูง

3. บุคคลที่ไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม (nonperfectionist) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีมิติทั้ง 2 ด้านต่ำ

ภาพที่ 1. แสดงการผสมผสานระหว่างแนวคิดเชิงมิติและแนวคิดในการจัดกลุ่ม โดย Stoeber และ Otto (2006)

เนื่องจากลักษณะสมบุรณ์นิยมมีการศึกษาในบริบทที่หลากหลาย ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมา นักวิจัยเริ่มความสำคัญกับผลกระทบของลักษณะสมบุรณ์นิยมที่มีต่อความสัมพันธ์มากขึ้น นอกเหนือจากมุมมองที่กระทบต่อตัวบุคคลเอง ซึ่งพบว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมสามารถทำลายชีวิตคู่ได้ (Burns, 1980, 1983 อ้างถึงใน Matte & Lafontaine, 2012) อีกทั้งยังมีสหสัมพันธ์กับรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคงซึ่งเป็นตัวทำนายความสัมพันธ์ที่ไม่ดี (Mikulincer & Shaver, 2007 อ้างถึงใน Matte & Lafontaine, 2012) แต่อย่างไรก็ตาม ผลของงานวิจัยข้างต้นถือเป็นการทดสอบจากลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมโดยทั่ว ๆ ไปซึ่งจะส่งผลกระทบกับความสัมพันธ์ในทางอ้อมเท่านั้น (Matte & Lafontaine, 2012) จึงมีการศึกษาที่ได้พัฒนาลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคูรักรู้ขึ้นมาโดยตรง

ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคูรักรู้ (Dyadic Perfectionism)

Shea, Slaney และ Rice (2006 อ้างถึงใน Lopez, Fons-Scheyd, Bush-King, & Mcdermott, 2011) พัฒนามาตรวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคูรักรู้ (Dyadic Almost Perfect Scale, DAPS) จากการ

ดัดแปลงคำสั่งและข้อกระทงของมาตรวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม (APS-R) เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ใช้วัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคูรััก หรือลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมที่สัมพันธ์กับเจตคติที่ผู้ตอบมีเกี่ยวกับคูรัักของตน โดยภาวะเชิงสันนิษฐานของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคูรัักเป็นการมุ่งความคาดหวังเชิงสมบุรณ์แบบนิยมของบุคคลออกไปสู่ผู้อื่น ซึ่งในที่นี้คือคูรัักของบุคคลนั่นเอง

ทั้งนี้ Shea และคณะ (2006 อ้างถึงใน Lopez, Fons-Scheyd, Morúa, & Chaliman, 2006) ได้แบ่งมิติออกเป็น 3 มิติเช่นเดิม กล่าวคือ

1. มิติด้านการมีมาตรฐานสูง (high standard) คือ การประเมินมาตรฐานของตนที่มีต่อคูรััก
2. มิติด้านความเป็นระเบียบ (order) คือ การตัดสินว่าคูรัักของตนเป็นคนมีระเบียบ
3. มิติด้านความไม่สอดคล้องกัน (discrepancy) คือ การรับรู้และประเมินการกระทำของคูรัักกับมาตรฐานและความคาดหวังของตน โดยเปรียบเทียบได้ว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นมิติที่พบว่ามีสหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์แต่มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความกังวลและการหลีกเลี่ยง (Shea et al., 2006; Brennan, Clark, & Shaver, 1998 อ้างถึงใน Slaney et al., 2006)

นอกจากนี้ Rice และ Slaney (2002 อ้างถึงใน Slaney et al., 2006) ยังได้ทำการวิเคราะห์กลุ่มซึ่งทำให้สามารถแบ่งกลุ่มลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมได้ทั้งหมด 3 กลุ่ม ดังนี้

1. บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคูรัักแบบพึงประสงค์ (adaptive dyadic perfectionist) คือลักษณะของบุคคลที่มีคะแนนในมิติด้านการมีมาตรฐานสูงและด้านความเป็นระเบียบสูง
2. บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคูรัักแบบไม่พึงประสงค์ (maladaptive dyadic perfectionist) คือ ลักษณะของบุคคลที่มีคะแนนทั้งด้านการมีมาตรฐานสูงและด้านความเป็นระเบียบสูง และมีคะแนนด้านความไม่สอดคล้องกันสูงกว่ากลุ่มที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์
3. บุคคลที่ไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคูรััก (nondyadic perfectionist) คือกลุ่มที่มีคะแนนด้านมาตรฐานสูงและด้านความเป็นระเบียบต่ำ แต่ระดับคะแนนด้านความไม่สอดคล้องกันอยู่ระหว่าง 2 กลุ่มข้างต้น

ตารางที่ 1

สรุปองค์ประกอบทั้ง 3 มิติของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในแต่ละประเภท

ประเภท	มิติด้านการ มีมาตรฐานสูง (high standard)	มิติด้านความเป็น ระเบียบ (order)	มิติด้านความไม่ สอดคล้องกัน (discrepancy)
บุคคลที่มีลักษณะ สมบุรณ์แบบนิยมใน คู่รักแบบพึงประสงค์ (ADP)	สูง	สูง	-
บุคคลที่มีลักษณะ สมบุรณ์แบบนิยมใน คู่รักแบบไม่พึงประสงค์ (MDP)	สูง	สูง	สูงกว่า ADP
บุคคลที่ไม่มีลักษณะ สมบุรณ์แบบนิยมใน คู่รัก (NDP)	ต่ำ	ต่ำ	อยู่ระหว่าง ADP และ MDP

โดย Slaney และคณะ (2006) ได้ศึกษาผลกระทบของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักต่อสัมพันธภาพของบุคคล พบว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์และการไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักนั้นมีปัญหาในความสัมพันธ์น้อยและมีรูปแบบสัมพันธภาพเป็นไปในแบบที่เป็นมิตรและยอมตามมากกว่า ส่วนลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์นั้นเชื่อมโยงกับการประสบปัญหาในความสัมพันธ์และความทุกข์ใจในความสัมพันธ์สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (Relationship Satisfaction)

ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในเรื่องของสุขภาวะและความพอใจต่อความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดระหว่างคู่รัก (Hendrick, 2004 อ้างถึงใน นิภาพร รุจิพิพัฒน์กุล, 2549) อันเป็นความรู้สึกในทางบวกหรือลบที่ได้รับจากประสบการณ์ของความสัมพันธ์ และเป็นผลมาจากการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อความสามารถของคู่รักในการตอบสนองต่อความต้องการที่สำคัญของบุคคลได้ ซึ่งพบว่าหากคู่รักมีความสัมพันธ์ที่น่าพึงพอใจและมีความมั่นคง คู่รักจะมีสุขภาพและสุขภาวะที่ดีกว่า (Baumeister

& Leary, 1995; Rusbult, Martz, & Agnew, 1998 อ้างถึงใน Celenk, van de Vijver, & Goodwin, 2011) ทั้งนี้ เนื่องจากความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตและคุณภาพของความสัมพันธ์ (relationship quality) ซึ่งจะส่งผลต่อการมีชีวิตรวมและการสร้างครอบครัวที่อบอุ่นและมั่นคงต่อไป โดยคู่รักอาจมีระดับความพึงพอใจในระดับที่แตกต่างกัน หากระดับของความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีความแตกต่างกันสูงก็อาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งหรือสิ้นสุดความสัมพันธ์นั้นลง (Hendrick, 1995 อ้างถึงใน วาริน เทพยายน, 2542)

Fletcher, Simpson และ Thomas (2000) อธิบายว่าความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของคุณภาพของความสัมพันธ์ (relationship quality) อันประกอบด้วย ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ความผูกมัด ความใกล้ชิดสนิทสนม ความรัก ความเสน่หา และความไว้วางใจ ซึ่งคุณภาพของความสัมพันธ์ดังกล่าวนั้น Fletcher และคณะ ได้ให้คำนิยามไว้ว่าเป็นการประเมินอันเป็นไปตามเจตคติของบุคคลที่มีต่อความสัมพันธ์และคู่รักของตน โดยบุคคลจะประเมินความสัมพันธ์ของตนในขอบเขตแง่มุมที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบทั้ง 6 ดังกล่าว นอกจากนี้ Hassebrauck และ Fehr (2002) ได้นิยามคุณภาพของความสัมพันธ์ไว้อย่างง่ายว่าคือคุณลักษณะที่ดีของการแต่งงานหรือความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดอื่นที่เทียบเคียงกันได้

Thibaut และ Kelly (1959 อ้างถึงใน Vaughn & Matyastik Baier, 1999) มองว่ากรนิยามความพึงพอใจในความสัมพันธ์นั้นค่อนข้างเป็นการประเมินเชิงอัตวิสัย และมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม (social exchange theory) และทฤษฎีความเสมอภาค (equity theory) โดยบุคคลจะรู้สึกพึงพอใจเมื่อความสัมพันธ์ของตนมีลักษณะเป็นไปตามหรือดีกว่ามาตรฐานส่วนตัวที่ตนเองมีว่า ความสัมพันธ์ที่ดีควรเป็นเช่นไร รวมทั้งเมื่อบุคคลไม่เกิดการรับรู้ถึงความสัมพันธ์ทางเลือกอื่น ๆ ที่ดีกว่าหรือตรงตามมาตรฐานส่วนตนมากกว่าความสัมพันธ์ของตนด้วยเช่นกัน โดยความพึงพอใจนั้นเป็นผลจากการที่บุคคลเปรียบเทียบสิ่งที่ได้ (rewards) กับสิ่งที่เสีย (costs) จากความสัมพันธ์ในปัจจุบันของตนกับความสัมพันธ์อื่น ๆ หรือกับมาตรฐานที่ตนมี (Kurdek, 1992; Lenthall, 1977 อ้างถึงใน Vaughn & Matyastik Baier, 1999) นอกจากนี้ หากบุคคลรับรู้ถึงรางวัล (rewards) เช่น ความอบอุ่นและการเปิดเผยตัวตนที่ได้จากความสัมพันธ์มากขึ้น หรือเมื่อบุคคลรับรู้ถึงความสัมพันธ์นั้นเป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติ นั่นคือบุคคลรับรู้ว่าเป็นผู้ให้และผู้รับอย่างเท่าเทียมกัน บุคคลก็จะมี ความพึงพอใจในความสัมพันธ์เพิ่มขึ้น (Kamo, 1993 อ้างถึงใน Vaughn & Matyastik Baier, 1999)

ในมุมมองด้านจิตวิทยาเชิงวิวัฒนาการ (evolutionary psychology) มองว่าความพึงพอใจในชีวิตสมรสเป็นเครื่องมือในการสำรวจสิ่งที่ได้รับและสิ่งที่เสียไปโดยรวมจากการแต่งงาน โดยความไม่พึงพอใจนั้นเกิดขึ้นเพื่อเป็นตัวชี้แนะและกระตุ้นให้บุคคลพยายามเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ที่มีอยู่ของตน หรือค้นหาคู่รักใหม่ที่ดีกว่า (Shackelford & Buss, 1997 อ้างถึงใน Olderbak & Figueredo, 2009) การมี

ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ในระดับสูงจะให้ความสัมพันธ์นั้นยืนยาวและคงที่ ซึ่งจะส่งเสริมให้คู่รักมีการลงทุนลงแรงและเสียสละด้วยกันทั้งคู่ในการสร้างสภาพแวดล้อมการเลี้ยงดูที่เหมาะสมกับพัฒนาการของบุตร ในขณะที่การมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำจะเอื้อให้คู่รักแยกจากกันและค้นหาคู่รักคนใหม่ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงไปของสภาพแวดล้อมการเลี้ยงดูบุตร (Olderback & Figueredo, 2009)

การมองโลกในแง่ดี (Optimism)

เนื่องด้วยการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรที่ศึกษากันมาเป็นเวลานาน ทำให้เกิดการนิยามและจำกัดความในหลาย ๆ มุมมองด้วยกัน ทั้งนี้รากฐานของการนิยามการมองโลกในแง่ดีในอดีตนั้นมาจากแนวคิดธรรมชาติของมนุษย์ (nature of human) ซึ่ง Freud (1928 อ้างถึงใน Peterson, 2000) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดีว่าเป็นสิ่งลวงซึ่งติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่กำเนิด เป็นกลไกความคิดของมนุษย์ที่จะเป็นการดีกว่าที่ได้ยึดความทุกข์ทรมานออกไปแทนที่จะต้องเผชิญหน้ากับความเป็นจริงอันโหดร้าย เป็นการปฏิเสธความเป็นจริง จึงนับว่าการมองโลกในแง่ดีเป็นการปฏิเสธสัญชาตญาณของตนอย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การมองโลกในแง่ดีก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์ที่ได้มาจากปมปัญหาระหว่างสัญชาตญาณกับกระบวนการขัดเกลาทางสังคม อีกทั้งยังมีส่วนช่วยให้มนุษย์สร้างอารยธรรมขึ้นมา

เช่นเดียวกับ Tiger (1979 อ้างถึงใน Peterson, 2000) ที่เสนอว่า การมองโลกในแง่ดีเป็นสิ่งที่ฝังอยู่ในพันธุกรรมก่อให้เกิดบุคลิกภาพในการปรับตัว เป็นสิ่งที่ถูกเลือกมาสำหรับความอยู่รอดของมนุษย์และพัฒนาไปพร้อม ๆ กับความสามารถทางปัญญา อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งที่ขับเคลื่อนวิวัฒนาการเพราะการมองโลกในแง่ดีถ่ายทอดไปยังความคิดเกี่ยวกับอนาคต

ในช่วงเวลาต่อมา ได้เกิดแนวคิดการมองโลกในแง่ดีตามพื้นนิสัย (dispositional optimism) ขึ้น โดย Scheier และ Carver (1985) ได้นิยามการมองโลกในแง่ดีตามแนวคิดดังกล่าวไว้ว่า เป็นแนวโน้มทางปัญญาของบุคคลในการคาดหวังผลลัพธ์ที่พึงพอใจในอนาคต โดยมีการเชื่อมโยงความคิดดังกล่าวเข้ากับทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าของแรงจูงใจ (expectancy-value theory of motivation) หรือการที่บุคคลกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามเป้าหมายที่ตนต้องการ (Carver & Scheier, 1998 อ้างถึงใน Carver, Scheier, & Segerstrom, 2010) สามารถแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. เป้าหมาย หรือการกระทำหรือคุณค่าที่บุคคลมีให้ต่อสิ่งที่พึงและไม่พึงปรารถนา บุคคลพยายามที่จะกระทำพฤติกรรมตามเป้าหมายที่เห็นว่าน่าพึงปรารถนา และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ปรารถนา

2. ความคาดหวัง หรือความรู้สึกถึงความมั่นใจหรือสงสัยที่มีเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมาย หากบุคคลสงสัยและไม่มีความมั่นใจ บุคคลก็จะล้มเลิกความพยายามหรือไม่เริ่มทำพฤติกรรมนั้น ๆ ตั้งแต่ต้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบความเฉพาะเจาะจงของสถานการณ์หรือความทั่วไปแล้ว พบว่าการมองโลกในแง่ดีถือเป็นบริบทที่กว้างกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าของแรงจูงใจ เพราะเป็นการอธิบายลักษณะของภาพรวมมากกว่าที่จะเฉพาะเจาะจงไปยังเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่ง เนื่องมาจากการมองโลกในแง่ดีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ข้อมูลที่ได้รับ และความเชื่อของบุคคล ถึงกระนั้น บุคคลที่มองโลกในแง่ดีก็มีแนวโน้มที่จะยื่นหยัดในการเผชิญหน้าต่อสถานการณ์ที่ท้าทาย แม้จะเป็นเรื่องที่ยากลำบากหรือได้ผลช้าก็ตาม ส่วนบุคคลที่มองโลกในแง่ร้ายก็มีแนวโน้มที่จะสงสัยและลังเลแม้อยู่ในสถานการณ์เดียวกันนั่นเอง (Scheier & Carver, 1992)

นอกจากการมองโลกในแง่ดีตามพื้นนิสัยแล้ว Seligman (1991 อ้างถึงใน Chang, 2001) ยังได้นิยามการมองโลกในแง่ดีจากมุมมองของรูปแบบการระบุสาเหตุ (explanatory style) ไว้ว่า การมองโลกในแง่ดีและการมองโลกในแง่ร้ายนั้นเป็นสิ่งที่บุคคลใช้อธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของตน โดยอ้างอิงจากทฤษฎีการปรับกระบวนการคิดจากภาวะสิ้นหวังอันเกิดจากการเรียนรู้ (reformulated learned helplessness theory) (Abramson, Seligman, & Teasdale, 1978 อ้างถึงใน Chang, 2001) ซึ่งแบ่งมิติออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. มิติภายในหรือภายนอก (internal vs. external)
2. มิติความถาวรหรือไม่ถาวร (stable vs. unstable)
3. มิติของความทั่วไปหรือเฉพาะเจาะจง (global vs. specific)

ทฤษฎีนี้สามารถอธิบายได้ว่าเมื่อใดก็ตามที่มีเหตุการณ์ด้านลบเกิดขึ้น บุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะมีแนวโน้มในการระบุสาเหตุไปที่ปัจจัยภายนอก เชื่อว่าเป็นสิ่งที่ไม่มีความถาวรและเกิดขึ้นกับเฉพาะเหตุการณ์หนึ่ง ๆ เท่านั้น ส่วนคนที่มองโลกในแง่ร้ายจะมีแนวโน้มในการระบุสาเหตุไปยังปัจจัยภายในตนเอง เชื่อว่าสิ่งนั้นมีความคงที่ถาวรและเกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ทั่วไป ในทางกลับกันหากต้องระบุสาเหตุไปยังเหตุการณ์ด้านบวก ผู้ที่มองโลกในแง่ดีจะระบุไปที่ปัจจัยภายใน ถือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นถาวรและเป็นเรื่องปกติทั่วไป ในขณะที่คนที่มองโลกในแง่ร้ายจะระบุสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นไปยังปัจจัยภายนอก เป็นสิ่งไม่ถาวรและเกิดขึ้นเฉพาะกับเหตุการณ์นี้เท่านั้น

ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบแนวคิดดังกล่าวเข้ากับการมองโลกในแง่ดีตามพื้นนิสัย การอธิบายตามแนวคิดของ Seligman นั้นถือเป็นการนิยามการมองโลกในแง่ดีที่กว้างกว่า (Chang, 2001) อย่างไรก็ตาม Scheier และ Carver (1993 อ้างถึงใน Chang, 2001) กลับมองว่าทั้งแนวคิดการมองโลกในแง่ดีตามพื้นนิสัยและทฤษฎีรูปแบบการระบุสาเหตุมีกรอบความคิดที่เชื่อมโยงกัน

นอกเหนือจากแนวคิดข้างต้นที่กล่าวมา ยังมีแนวคิดอื่น ๆ เกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดีอีกเช่นกัน คือการมองโลกในแง่ดีในมิติเล็กและใหญ่ (little optimism versus big optimism) โดย Peterson (2000) เสนอว่า การมองโลกในแง่ดีสามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 มิติ คือ

1. มองโลกในแง่ดีในมิติเล็ก คือการคาดหวังที่เฉพาะเจาะจงของเหตุการณ์เกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ดี เป็นผลมาจากการเรียนรู้ในอดีตที่ส่วนบุคคลซึ่งจูงใจให้ทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในสถานการณ์ที่ประสบ
2. การมองโลกในแง่ดีในมิติใหญ่ คือความคาดหวังที่กว้างกว่าและมีความเฉพาะเจาะจงของสถานการณ์น้อยกว่า เป็นผลมาจากความพึงพอใจทางสังคมซึ่งเอื้อให้บุคคลคาดหวังผลทางบวก และสำหรับการมองโลกในแง่ดีในมิติใหญ่ Peterson มีความเห็นว่าเป็นลักษณะที่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับแนวคิดการมองโลกในแง่ดีตามพื้นฐานนิสัยได้ ซึ่งทั้ง 2 มิติเป็นการอธิบายระดับของนามธรรมที่แตกต่างกัน แยกออกจากกันและไม่มีความสัมพันธ์กัน โดยเป็นไปได้ว่า บุคคล ๆ หนึ่ง สามารถมองโลกในแง่ร้ายในมิติเล็ก แต่มองโลกในแง่ดีในมิติใหญ่ได้และสามารถมองโลกในแง่ดีในมิติเล็ก แต่มองโลกในแง่ร้ายในมิติใหญ่ได้เช่นกัน

เนื่องด้วยผู้ที่มีมองโลกในแง่ดีคือคนที่คาดหวังสิ่งดี ๆ แม้จะอยู่สถานการณ์ที่ยากลำบากก็ตาม ผลลัพธ์ที่ได้คือบุคคลที่มีมองโลกในแง่ดีจะมีอารมณ์ทางบวกที่หลากหลายกว่า (Carver & Scheier, 1998 อ้างถึงใน Carver et al., 2010) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต (Chang, Maydeu-Olivares, & D'Zurilla, 1997) และยังรายงานระดับความพึงพอใจที่มากกว่าเมื่อประสบกับปัญหาด้านสุขภาพ (Fitzgerald, Tennen, Affleck, & Pransky, 1993 อ้างถึงใน Carver et al., 2010) นอกจากผลของการมองโลกในแง่ดีเกี่ยวกับตนเองแล้ว ในด้านความสัมพันธ์เชิงคู่รักยังพบว่า การมองโลกในแง่ดีสามารถทำนายความสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้นและลดแนวโน้มของการสิ้นสุดความสัมพันธ์ได้ (Helgeson, 1994 อ้างถึงใน Srivastava et al., 2006)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมและความพึงพอใจในความสัมพันธ์

Stoeber (2012) ได้ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 116 คน ถึงผลกระทบและอำนาจในการทำนายของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักต่อคุณภาพความสัมพันธ์ในคู่รักโรแมนติก อันได้แก่ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์และการผูกมัดในระยะยาว ซึ่ง Stoeber ได้นำแนวคิดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมของ Hewitt และ Flett (1991) มาดัดแปลงให้อยู่ในบริบทของความสัมพันธ์เชิงคู่รัก โดยตัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่ตนเองออก แล้วปรับจากลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่ผู้อื่นเป็น ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่คู่รัก (partner-oriented perfectionism) ซึ่งหมายถึงความคาดหวังเชิงสมบุรณ์แบบนิยม

ที่บุคคลมีต่อคู่รักของตน ส่วนลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมตามสังคมถูกปรับเป็น ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมตามความคาดหวังของคู่รัก (partner-prescribed perfectionism) ซึ่งหมายถึง การรับรู้ของบุคคลถึงความคาดหวังเชิงสมบูรณ์แบบนิยมจากคู่รักของตน นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังมุ่งเน้นไปที่การศึกษาการส่งผลถึงกันและกัน (actor-partner effect) ขององค์ประกอบทั้ง 2 ในลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รักกับนักศึกษามหาวิทยาลัยที่กำลังมีความสัมพันธ์แบบโรแมนติคอยู่

ในการวัดลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รัก Stoeber พัฒนามาตรวัดขึ้นมาโดยดัดแปลงจากมาตรวัดลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในองค์ประกอบหลากหลายมิติ (Multidimensional Perfectionism Scale; MPS) ของ Hewitt และ Flett (1991) ในส่วนของการวัดคุณภาพของความสัมพันธ์ ผู้วิจัยใช้มาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (Relationship Assessment Scale; RAS) ของ Hendrick (1988) ในการวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ และใช้มาตรวัดการผูกมัด (Commitment Inventory; CI) ของ Stanley และ Markman (1992) ในการวัดการผูกมัดในระยะยาว

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเพศด้วย MANOVA พบว่าผลความแตกต่างระหว่างเพศไม่มีนัยสำคัญ ($p > .28$) และยังพบว่าความพึงพอใจในความสัมพันธ์และการผูกมัดในระยะยาวของผู้ร่วมการวิจัยมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์และการผูกมัดในระยะยาวของคู่รักของตน อย่างมีนัยสำคัญ ($r = .44$, $r = .64$ ตามลำดับ)

เมื่อผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยหลายระดับ (multilevel regression analyses) พบว่าลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่คู่รักของผู้ร่วมการวิจัยสามารถทำนายลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมตามความคาดหวังของคู่รักในคู่ของตนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$; $R^2 = .110$) และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รักกับคุณภาพของความสัมพันธ์ ในด้านความพึงพอใจในความสัมพันธ์นั้น พบว่าลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รักทั้งสองรูปแบบมีผลทางลบกับการประเมินตนเองถึงความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ($R^2 = .177$) และในส่วนของ การผูกมัดระยะยาว มีเพียงลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่คู่รักเท่านั้นที่ส่งผลทางลบอย่างมีนัยสำคัญ ($R^2 = .023$) อย่างไรก็ตาม ไม่พบว่าลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รักของผู้ร่วมการวิจัยส่งผลกระทบต่อ การประเมินคุณภาพของความสัมพันธ์ของคู่รักของผู้ร่วมการวิจัย

จากการศึกษาของ Stoeber นี้ เห็นได้ชัดว่าลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมีผลกระทบอย่างมากต่อความสัมพันธ์แบบโรแมนติค โดยพบว่าลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่คู่รักของบุคคลมีผลทางบวกกับลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมตามความคาดหวังของคู่รักในคู่รักของตน และแสดงให้เห็นว่าลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รักของบุคคลสร้างแรงกดดันให้กับคู่รักของตน และได้ส่งผลทางลบต่อการรับรู้ถึงคุณภาพของความสัมพันธ์

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Mackinnon, Sherry, Antony, Stewart, Sherry และ Hartling (2012) ที่ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคูรักรจำนวน 226 คู่ ถึงผลของความวิตกกังวลเชิงสมบูรณ์แบบนิยม (perfectionistic concerns) ที่มีต่ออาการซึมเศร้า ผ่านทางความขัดแย้งในคูรักร (dyadic conflict) และศึกษาอาการซึมเศร้าในฐานะที่เป็นเหตุต้น (antecedent) และผลตาม (consequence) ของความขัดแย้งในคูรักร

ผู้ร่วมการวิจัยทำแบบทดสอบซึ่งวัดความวิตกกังวลเชิงสมบูรณ์แบบนิยมและอาการซึมเศร้า โดยในการวัดลักษณะสมบูรณ์แบบนิยม ผู้วิจัยได้นำมาตรวจวัดย่อยของลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่ผู้อื่น และตามสังคมของ Hewitt และ Flett (1991) มาตรวจวัดย่อยความวิตกกังวลเกี่ยวกับความผิดพลาดของ Frost และคณะ (1990) มาตรวจวัดย่อยการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง (Bagby, Parker, Joffe, & Buis, 1994) และมาตรวจวัดย่อยมิติ neuroticism จากมาตร Big 5 ของ Benet-Martínez และ John (1998) มาดัดแปลงให้เข้ากับบริบทในคูรักร และในส่วนของกาตรวจวัดอาการซึมเศร้า ผู้วิจัยใช้มาตรวัดความซึมเศร้าของศูนย์การศึกษาระบาดวิทยา (Center for Epidemiological Studies - depression scale) ของ Radloff (1977) จากนั้นผู้ร่วมการวิจัยตอบแบบสอบถามออนไลน์รายวันเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งในคูรักรที่เกิดขึ้นในแต่ละวันเป็นเวลา 14 วัน โดยผู้วิจัยใช้มาตรวัดคุณภาพปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal qualities scale) ของ Oishi และ Sullivan (2006) ในการวัดความขัดแย้งในคูรักรดังกล่าว

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (structural equation modeling) ซึ่งพบผลสำคัญอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1) ความขัดแย้งในคูรักรเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างความวิตกกังวลเชิงสมบูรณ์แบบนิยมกับอาการซึมเศร้า

2) อาการซึมเศร่านั้นเป็นทั้งเหตุต้นและผลตามของความขัดแย้งในคูรักร กล่าวคือ อาการซึมเศร้าจะนำไปสู่การเกิดความขัดแย้งในคูรักร ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดอาการซึมเศร้าอีกที

3) ความวิตกกังวลเชิงสมบูรณ์แบบนิยมทำนายความขัดแย้งในคูรักรและอาการซึมเศร้าได้ดีกว่าความวิตกกังวลแบบ neuroticism และลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่ผู้อื่น

4) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ไม่ได้แตกต่างกันระหว่างเพศ

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในคูรักรเป็นอย่างมาก หากบุคคลมีลักษณะดังกล่าวจะมีความเสี่ยงต่อการประสบกับภาวะซึมเศร้าได้หากเผชิญปัญหาความขัดแย้งกับคูรักรของตน ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวอาจนำไปสู่การเกิดภาวะซึมเศร้าได้อีก

ในงานของ Rice และ Slaney (2002 อ้างถึงใน Slaney และคณะ, 2006) ที่วิเคราะห์การแบ่งประเภทของลักษณะสมบูรณ์แบบนิยม พบว่าบุคคลที่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคูรักรแบบไม่พึงประสงค์ได้คะแนนสูงกว่าบุคคลที่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคูรักรแบบพึงประสงค์ในการวัดถึงอารมณ์

ทางลบ รูปแบบการปรับตัวที่มีปัญหา และความวิตกกังวลในความสัมพันธ์ ในขณะที่บุคคลที่ไม่มีลักษณะ
สมบุรณ์แบบนิยามในคู่รักได้คะแนนกลาง ๆ ระหว่างทั้งสองกลุ่ม

อย่างไรก็ตาม เมื่อแยกมิติของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในคู่รัก พบว่ามีมิติด้านความไม่สอดคล้อง
กันยังเป็นมิติที่ได้รับการศึกษามาแล้วว่ามีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดย Lopez และ
คณะ (2006) ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 116 คน ถึงผลของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในคู่รักต่อ
ความสัมพันธ์ พบว่าคะแนนมิติด้านความไม่สอดคล้องสามารถทำนายความยั่งยืนยาวในความสัมพันธ์และ
ความทุกข์ใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญ และสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจใน
ความสัมพันธ์

มิติด้านความไม่สอดคล้องยังสามารถทำนายในทางบวกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถึงการมี
ความเคารพต่อคู่ของตนต่ำ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำ และระดับพฤติกรรมแก้ปัญหาใน
ความสัมพันธ์ในทางสร้างสรรค์ที่ต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางบวก (Fons-Scheyd, 2008 อ้าง
ถึงใน Lopez et al., 2011) รวมทั้งยังมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการชี้แนะถึงการมีรูปแบบความสัมพันธ์แบบ
ไม่มั่นคง (insecure attachment) และทำนายถึงการตำหนิตัวตนเองแบบซึมเศร้า (depressive self-
criticism) อีกด้วย (Shea et al., 2006 อ้างถึงใน Lopez et al., 2011) ซึ่งในงานของ Lopez และคณะ
(2011) ที่ได้ทำการวิเคราะห์เหตุการณ์การแบ่งประเภทของบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในคู่รัก กับกลุ่ม
ตัวอย่างจำนวน 369 คนนั้นพบว่า มิติด้านความไม่สอดคล้องสามารถแยกกันได้อย่างเป็นอิสระจากมิติด้าน
การมีมาตรฐานสูง และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบความสัมพันธ์แบบหลีกเลี่ยงและวิตกกังวล การ
สนับสนุนตนเองด้วยความคาดหวังเชิงหลงตนเอง และแนวโน้มที่จะเลิกว่า รวมทั้งมีความสัมพันธ์ทางลบ
กับการยืนยันตนอย่างมีสุขภาพ และการรับรู้ถึงคู่รักว่าเป็นส่วนหนึ่งในการนิยามตัวตน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์เหล่านี้ได้
ชี้ให้เห็นว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในคู่รักเป็นอย่างยิ่ง โดยการมีความ
คาดหวังเชิงสมบุรณ์แบบนิยามที่มุ่งเน้นไปที่คู่รักสามารถทำนายได้ถึงการที่คู่รักรับรู้ได้ถึงแรงกดดันจาก
ความคาดหวังดังกล่าว (Stoeber, 2012) อีกทั้งยังเสี่ยงต่อการประสพภาวะซึมเศร้าได้เมื่อเผชิญกับปัญหา
หรือความขัดแย้งกับคู่รัก (Mackinnon et al., 2012) และการมีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในคู่รักแบบไม่
พึงประสงค์สัมพันธ์กับการมีอารมณ์ลบ รูปแบบการปรับตัวที่มีปัญหา และความวิตกกังวล (Rice &
Slaney อ้างถึงใน Slaney et al., 2006) ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในคู่รักจึงทำให้ความพึงพอใจใน
ความสัมพันธ์ลดลง อันเป็นผลทางลบต่อการรับรู้ถึงคุณภาพของความสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมและการมองโลกในแง่ดี

Gurgová (2011) ได้ศึกษากับกลุ่มนักศึกษาจำนวน 88 คน (เพศหญิง 71 คน และ ชาย 8 คน) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเชิงสมบุรณ์แบบนิยมกับการมองโลกในแง่ดีและการมองโลกในแง่ร้าย โดยใช้มาตรวัดความคิดเชิงสมบุรณ์แบบนิยม (Perfectionistic Cognitive Inventory) ของ Flett, Hewitt, Blankstein และ Grey (1998) และมาตรวัด การมองโลกในแง่ดี-การมองโลกในแง่ร้าย (ISS optimism - pessimism) ของ Sarmany-Schuller (1992) เป็นเครื่องมือเพื่อทดสอบ โดยพบผลสหสัมพันธ์ทางลบระหว่างความคิดเชิงสมบุรณ์แบบนิยมกับการมองโลกในแง่ดี ($r = -.27, p < .01$) และสหสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความคิดเชิงสมบุรณ์แบบนิยมกับการมองโลกในแง่ร้าย ($r = .41, p < .01$)

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Chang (2009) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงลักษณะสมบุรณ์นิยม การมองโลกในแง่ดี การมองโลกในแง่ร้าย และลักษณะทางจิตใจเชิงบวก เช่น การยอมรับในตนเอง (self-acceptance) ความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคคลอื่น (positive relation with other) และความงอกงามส่วนบุคคล (personal growth) ในผู้ใหญ่วัยกลางคน จำนวน 246 คน โดยให้ผู้ร่วมการทดลองทำมาตรวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในการปฏิบัติงาน Performance Perfectionism Scale (PPS), มาตรวัดการมองโลกในแง่ดี Revised Life Orientation Test (LOT-R) และมาตรวัดสุขภาวะทางจิต Scales of Psychological Well-Being (SPWB) ซึ่งลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมได้แบ่งตามมาตร PPS ดังนี้

1. ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์ ได้แก่ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในการปฏิบัติงานแบบมุ่งเน้นที่ตนเองทางบวก และลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในการปฏิบัติงานแบบตามความคาดหวังของคู่รักทางบวก และ
2. ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบไม่พึงประสงค์ ได้แก่ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในการปฏิบัติงานแบบมุ่งเน้นที่ตนเองทางลบและลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในการปฏิบัติงานแบบตามความคาดหวังของคู่รักทางลบ พบว่าการแสดงลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในการปฏิบัติงานแบบมุ่งเน้นที่ตนเองทางบวกสัมพันธ์กับลักษณะทางจิตใจเชิงบวกต่าง ๆ ในทางบวก ($r_s = .15$ ถึง $.52$) ตรงกันข้ามกับการแสดงลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในการปฏิบัติงานแบบมุ่งเน้นที่ตนเองทางลบซึ่งสัมพันธ์กับลักษณะทางจิตใจเชิงบวกต่าง ๆ ทางลบ ($r_s = -.36$ ถึง $-.57$) และยังพบว่า ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในการปฏิบัติงานแบบมุ่งเน้นที่ตนเองทางบวกมีความสัมพันธ์กับการมองโลกในแง่ดีในทางบวก ($r = .22$) ส่วนลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในการปฏิบัติงานแบบมุ่งเน้นที่ตนเองทางลบมีความสัมพันธ์กับการมองโลกในแง่ร้ายในทางบวก ($r = .29$) ทำยที่สุด เมื่อวิเคราะห์อำนาจในการทำนายด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอย ผลได้แสดงให้เห็นว่า แม้การมองโลกในแง่ดีและการมองโลกในแง่ร้ายจะสามารถทำนายลักษณะทางจิตใจเชิงบวกในทิศทางบวกได้ แต่ก็พบว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในการปฏิบัติงานแบบมุ่งเน้นที่ตนเองทางบวกและทางลบมีอิทธิพลในการทำนายลักษณะทางจิตใจเชิงบวกมากกว่าการมองโลกในแง่ดีและการมองโลกในแง่ร้าย

ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมจึงมีความสัมพันธ์กับการมองโลกในแง่ดี ทั้งความคิดเชิงสมบุรณ์แบบนิยมนั้นมีสหสัมพันธ์ทางลบกับการมองโลกในแง่ดี (Gurgová, 2011) และการมีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในการปฏิบัติงานแบบมุ่งเน้นที่ตนเองทางบวกมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับการมองโลกในแง่ดี (Chang, 2009)

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในความสัมพันธ์และการมองโลกในแง่ดี

Srivastava และคณะ (2006) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มคู่รักที่มีความสัมพันธ์ไม่น้อยกว่า 6 เดือน จำนวน 106 คู่ เพื่อศึกษาความถี่ของการมองโลกในแง่ดีที่มีต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ทั้งจากตัวผู้ร่วมการทดลองและคู่ของผู้ร่วมการทดลอง และศึกษาว่าการรับรู้การสนับสนุนสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการมองโลกในแง่ดีกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้หรือไม่ โดยใช้แบบทดสอบวัดการมองโลกในแง่ดี The Life Orientation Test (LOT), มาตรการรับรู้การสนับสนุน Maintenance Questionnaire (MQ) และมาตรการความพึงพอใจในความสัมพันธ์ The Couple Satisfaction Scale (CSS)

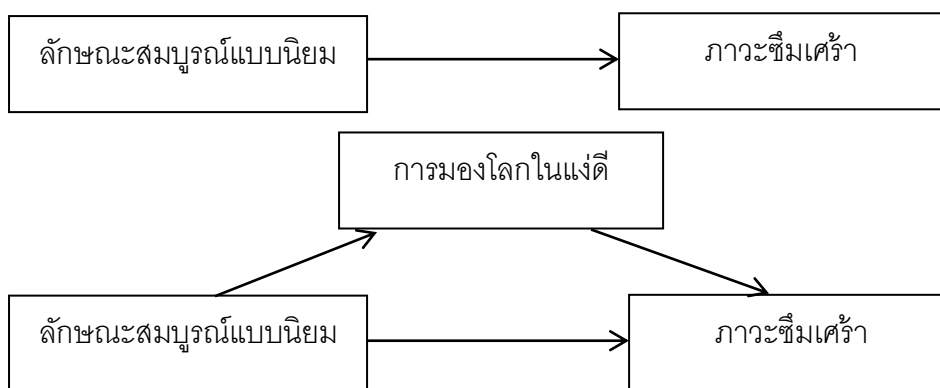
ผลการศึกษาพบว่าการมองโลกในแง่ดีส่งผลให้มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) นอกจากนี้ยังพบว่าคู่ของคนที่มีมองโลกในแง่ดีมีแนวโน้มในการรับรู้ว่าคุณรักให้การสนับสนุนมากกว่าคนที่มองโลกในแง่ร้าย ดังนั้นคนที่มองโลกในแง่ดีจึงมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากกว่าคนที่มองโลกในแง่ร้าย ส่วนคู่ของคนที่มีมองโลกในแง่ดีก็มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากกว่าคู่ของคนที่มีมองโลกในแง่ร้ายเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อทำการศึกษาดูแปรส่งผ่านระหว่างการมองโลกในแง่ดีและความพึงพอใจในความสัมพันธ์ พบว่าการรับรู้การสนับสนุนของคุณรักทำหน้าที่เป็นตัวแปรส่งผ่านในความสัมพันธ์ ทั้งในการรับรู้ของตัวเองและการรับรู้ของคุณรักของตน

ผลของการส่งผ่านของการมองโลกในแง่ดีระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมและตัวแปรอื่น

Black และ Reynolds (2012) ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม ภาวะซึมเศร้าและผลของการกำกับหรือการส่งผ่านของการมองโลกในแง่ดี โดยมีผู้ร่วมการวิจัยทั้งสิ้น 126 คน เป็นหญิง 98 คนและชาย 28 คน มีเครื่องมือวัดได้แก่ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม (The Multidimensional Perfectionism Scale) ของ Frost, Marten, Lahart และ Rosenblate (1990) มาตรการการมองโลกในแง่ดี (The Revised Life Orientation Test) ของ Scheier, Carver และ Bridges (1994) และมาตรการภาวะซึมเศร้า (The Hamilton Depression Inventory) ของ Reynolds และ Kobak (1995) ซึ่งในมาตรการลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมที่ประกอบไปด้วย 6 มิติ ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนามาตรดังกล่าว โดยตัดข้อคำถาม

เกี่ยวกับมิติด้านการจัดการ (organization) ออก โดยใช้มิติด้านความกังวลเกี่ยวกับความผิดพลาด (concern over mistake) และมิติด้านความสงสัยในการกระทำ (doubts about actions) เพื่อวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบไม่พึงประสงค์ และใช้มิติด้านมาตรฐานส่วนบุคคล (personal standards) เป็นตัววัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์

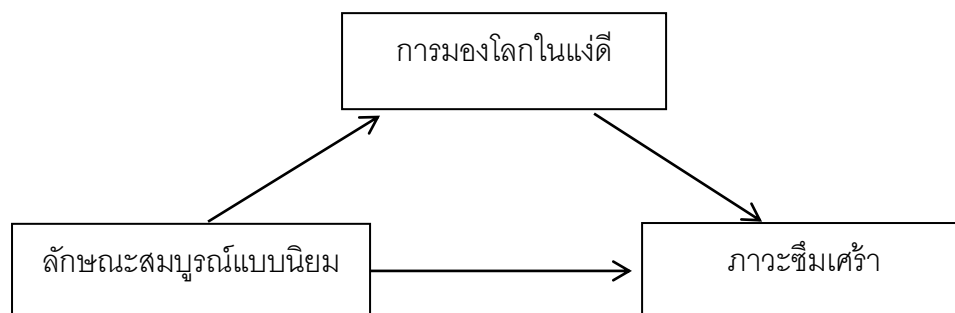
ในการวิเคราะห์ผล Black และ Reynolds (2012) ได้แยกการวิเคราะห์ออกเป็น ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมโดยรวม ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์และลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบไม่พึงประสงค์ โดยใช้วิธีของ Baron และ Kenny ในการทดสอบตัวแปรส่งผ่าน และใช้สถิติ Sobel test ในการทำนายอิทธิพลทางอ้อมของการส่งผ่าน ใช้สมการเชิงถดถอยในการทำนายความสัมพันธ์และสัมประสิทธิ์ Kappa squared เพื่อหาค่าขนาดอิทธิพล ซึ่งผู้วิจัยได้ทดสอบการวิเคราะห์ผลซ้ำด้วยสถิติ bootstrapping โดยพบว่าข้อมูลจากการวิเคราะห์ส่วนใหญ่ออกมาในรูปแบบของการส่งผ่านซึ่งไม่สนับสนุนการทดสอบในรูปของตัวแปรกำกับ โดยในลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมโดยรวมนั้นมีความสัมพันธ์ทางลบกับการมองโลกในแง่ดี ($r = -.30$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะซึมเศร้า ($r = .36$) ในขณะที่การมองโลกในแง่ดีมีสหสัมพันธ์ทางลบกับภาวะซึมเศร้า ($r = -.56$) ซึ่งเมื่ออธิบายการส่งผ่านของการมองโลกในแง่ดีแล้ว พบว่าการมองโลกในแง่ดีทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความสมบุรณ์แบบนิยมโดยรวมต่อภาวะซึมเศร้าลดลง ($ab = .014, k^2 = .174$) ต่อมาเมื่อวิเคราะห์ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบไม่พึงประสงค์ พบว่าการมองโลกในแง่ดีทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความสมบุรณ์แบบนิยมแบบไม่พึงประสงค์ต่อภาวะซึมเศร้าลดลงเช่นกัน ($ab = .029, k^2 = .203$) (ดูภาพที่ 2) ในขณะที่ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์นั้น พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้า แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมองโลกในแง่ดี อย่างไรก็ตามเมื่อใส่ตัวแปรส่งผ่านเข้าไป พบว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์จะสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าในทิศทางลบก็ต่อเมื่อมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวส่งผ่านเท่านั้น ($ab = -.027, k^2 = .118$) เพราะลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์สามารถทำนายการเพิ่มขึ้นของการมองโลกในแง่ดี ซึ่งทำให้ภาวะซึมเศร้าลดลง (ดูภาพที่ 3) นอกจากนี้ยังพบความแตกต่างระหว่างเพศเล็กน้อย ซึ่งพบว่าผลของการส่งผ่านต่อความสัมพันธ์จะมีมากกว่าในผู้ชาย แต่ไม่มีความแตกต่างด้านอายุ

ภาพที่ 2. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมและภาวะซึมเศร้าโดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ภาพบน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

ภาพล่าง อธิบายความสัมพันธ์เมื่อใส่ตัวแปรส่งผ่าน โดยลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ภาวะซึมเศร้าเพิ่มขึ้น แต่เมื่อการมองโลกในแง่ดีทำงานในฐานะตัวแปรส่งผ่านทำให้ความสัมพันธ์ข้างต้นลดลง

ภาพที่ 3. ผลทางอ้อมของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์ต่อภาวะซึมเศร้าผ่านการมองโลกในแง่ดี

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นสามารถสรุปข้อค้นพบของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมทั้งมิติที่เกี่ยวกับตนเองและมิติเฉพาะคู่รักกับตัวแปรอื่น ๆ ได้ว่า ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแต่ละประเภทมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน (Slaney et al., 2006) อีกทั้งยังพบว่าความพึงพอใจในความสัมพันธ์จะมากหรือน้อยยังส่งผลมาจากการมองโลกของบุคคล กล่าวคือคนที่มองโลกในแง่ดีจะมีความพึงพอใจมากกว่าคนที่มองโลกในแง่ร้าย (Srivastava et al., 2006) นอกจากนี้ ถึงแม้ว่าจะยังไม่มีการศึกษาลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักโดยตรงแต่ก็พบว่าการมองโลกในแง่ดีมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่ตนเองทางบวก (Chang, 2009) และมีงานวิจัยของ Black และ Reynolds (2012) ที่พบว่า การมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่านที่ช่วยลดความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมกับภาวะซึมเศร้า โดยคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจการมองโลกในแง่ดีในฐานะที่เป็นตัวแปรส่งผ่าน เนื่องจากลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมกับภาวะซึมเศร้า

และลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ มีความคล้ายคลึงกันในแต่ละที่ต่างก็เป็นความสัมพันธ์จากคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อคุณลักษณะเชิงอารมณ์ จึงมีความเป็นไปได้ที่สามารถนำตัวแปรการมองโลกในแง่ดีมาใช้เป็นตัวแปรส่งผ่านในความสัมพันธ์ได้เช่นกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก โดยแบ่งเป็นลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ และการไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก โดยแบ่งเป็นลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรทำนาย

- ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก (dyadic perfectionism) ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ
  1. ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ (adaptive dyadic perfectionism)
  2. ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ (maladaptive dyadic perfectionism)
  3. การไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก (nondyadic perfectionism)

ตัวแปรเกณฑ์

- ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (relationship satisfaction)

ตัวแปรส่งผ่าน

- การมองโลกในแง่ดี (optimism)

สมมติฐานงานวิจัย

1. ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยแบ่งเป็น
  - 1.1 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจใน

ความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก

1.2 ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจใน
ความสัมพันธ์ได้ในทิศทางลบ

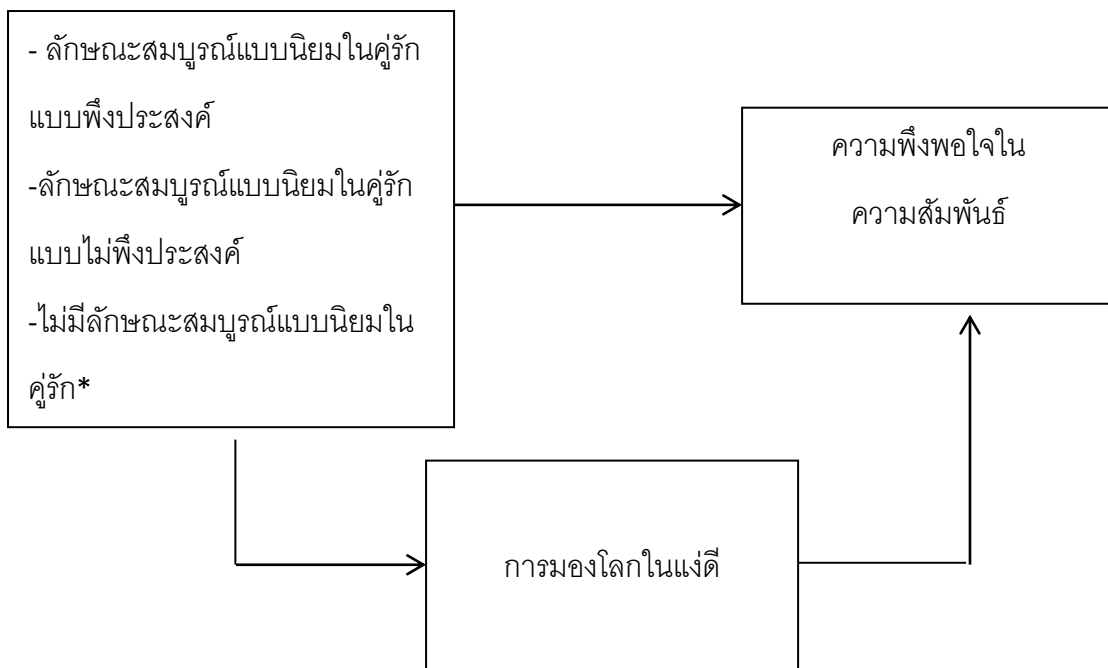
1.3 การไม่มีลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจใน
ความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก

2. ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมีการ
มองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยแบ่งเป็น

2.1 ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจใน
ความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

2.2 ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจใน
ความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

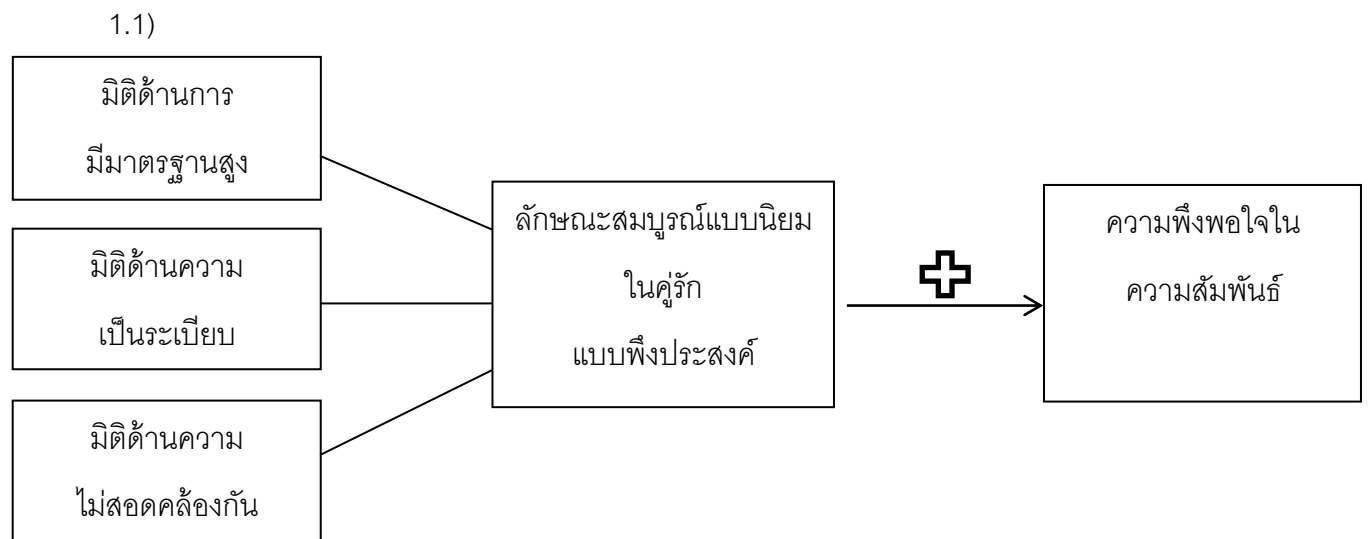
กรอบงานวิจัย

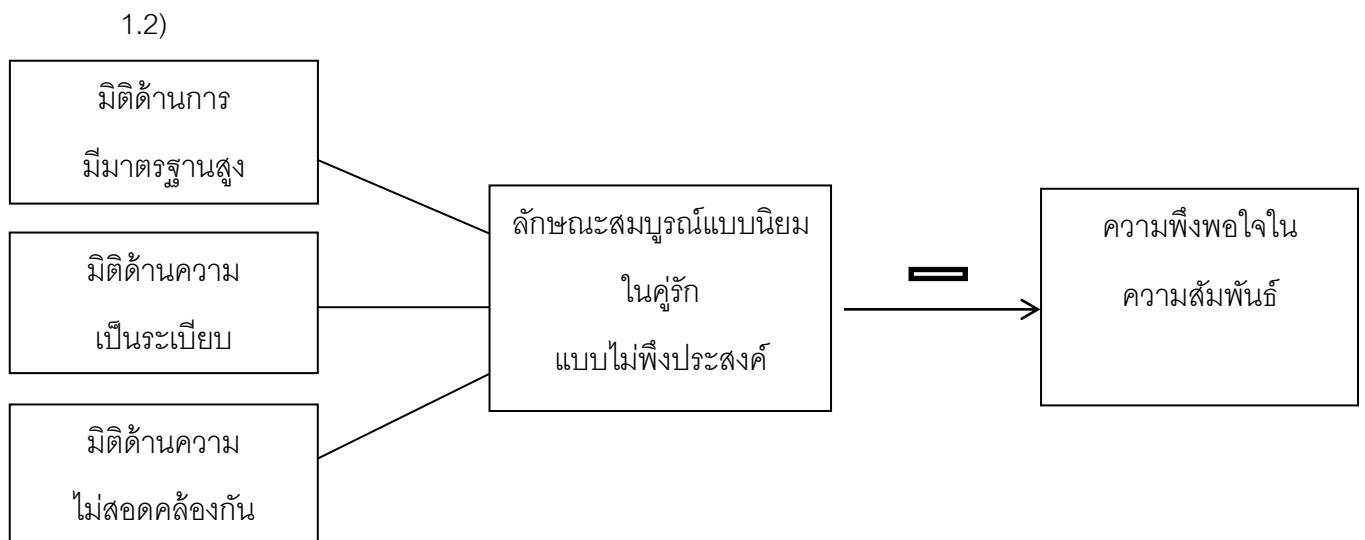
ภาพที่ 4. อิทธิพลส่งผ่านของการมองโลกในแง่ดีต่อลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ต่อ
ความพึงพอใจในความสัมพันธ์

* คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์เท่านั้น

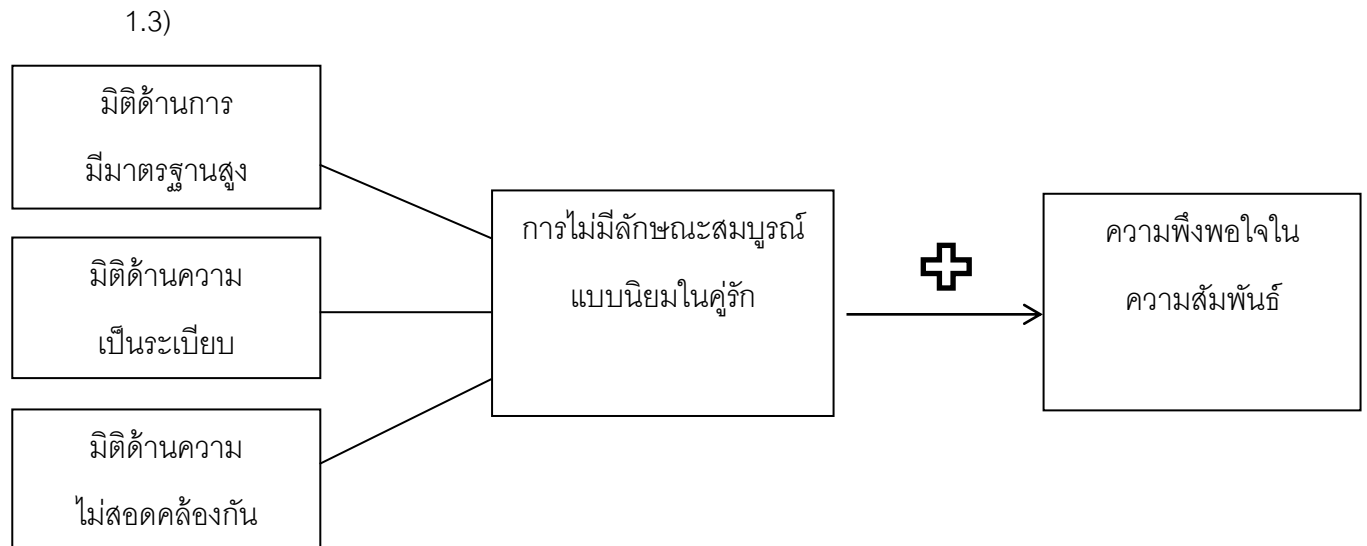
โดยสามารถแบ่งกรอบการวิจัยเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

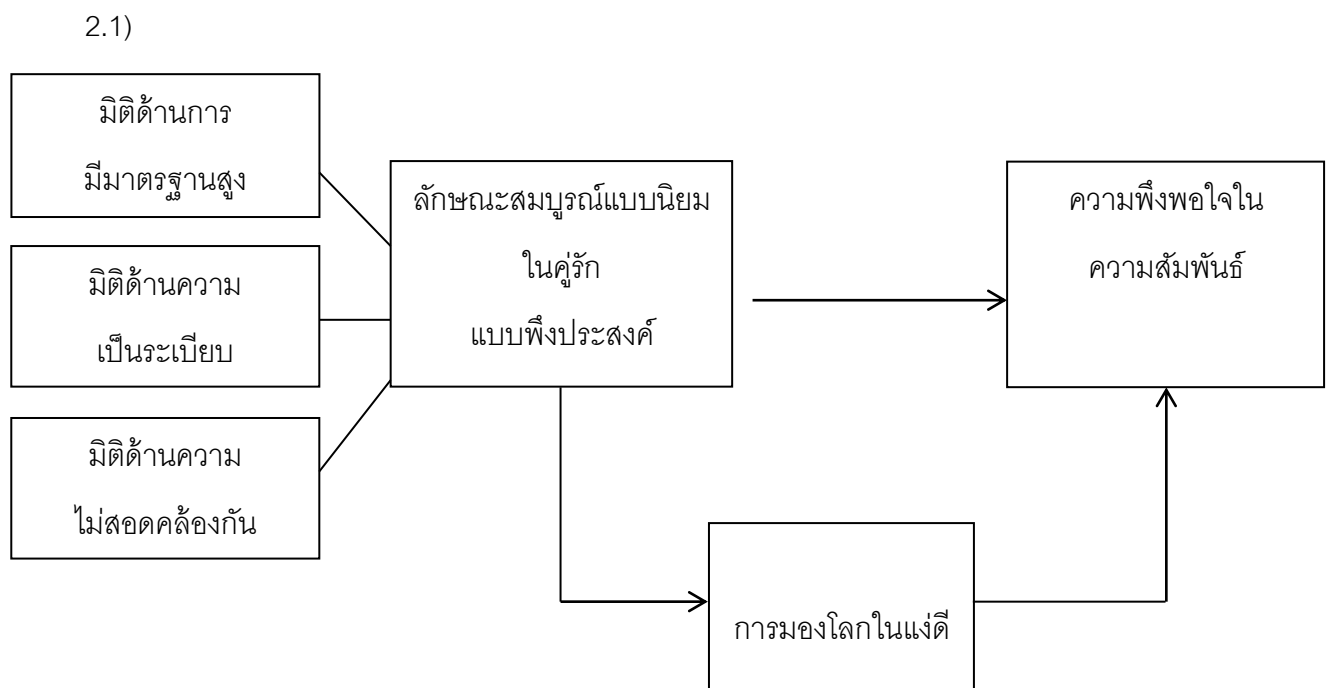
ภาพที่ 5. อธิบายสมมติฐานข้อที่ 1.1 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก

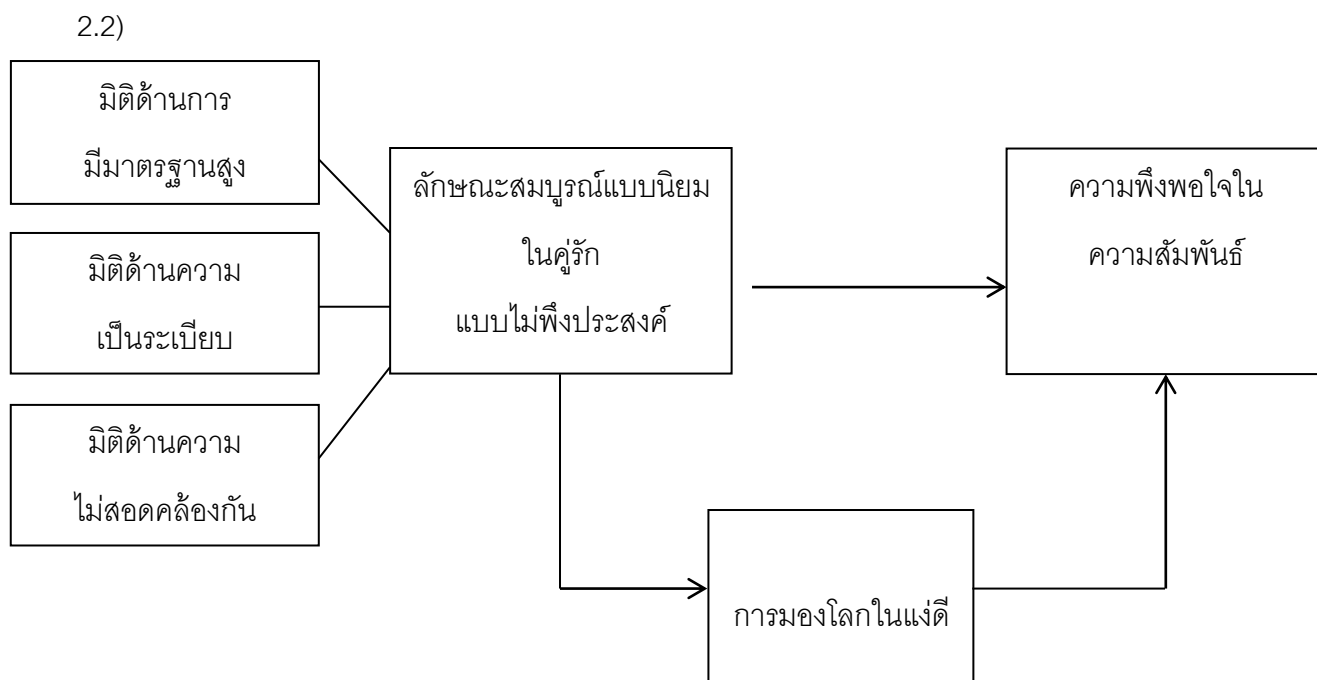
ภาพที่ 6. อธิบายสมมติฐานข้อที่ 1.2 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางลบ

ภาพที่ 7. อธิบายสมมติฐานข้อที่ 1.3 การไม่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก

ภาพที่ 8. อธิบายสมมติฐานข้อที่ 2.1 ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ภาพที่ 9. อธิบายสมมติฐานข้อที่ 2.2 ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รักกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยคณะผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ และจำกัดขอบเขตการศึกษาเฉพาะในผู้เข้าร่วมการวิจัยที่กำลังมีความสัมพันธ์เชิงคู่รักที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้มาตร Dyadic Almost Perfectionism Scale ของ Shea, Slaney และ Rice (2006) ซึ่งพัฒนาโดยคณะผู้วิจัย และมาตรการมองโลกในแง่ดี (Revised Life Orientation Test, LOT-R) ของ Scheier, Carver และ Bridges (1994) ซึ่งพัฒนาโดย ทรงเกียรติ ล้มหลาม (2550) และมาตรความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (Relationship Assessment Scale) ของ Hendrick (1988) ซึ่งพัฒนาโดย วาริน เทพยายน (2542)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ความหมายลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รัก

ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รัก (dyadic perfectionism) หมายถึง การคาดหวังความเป็นเลิศในการกระทำและความเป็นระเบียบของคู่รัก และมีการเปรียบเทียบการกระทำของคู่รักเข้ากับมาตรฐานที่ตนตั้งขึ้นมา ได้พัฒนาความหมายตามแนวคิดของ Shea และคณะ (2006) ซึ่งประกอบไปด้วย 3 มิติ คือ

- มิติด้านการมีมาตรฐานสูง (high standard) การประเมินมาตรฐานที่สูงของตนที่มีต่อคู่รัก
- มิติด้านความเป็นระเบียบ (order) การตัดสินใจว่าคู่รักของตนเป็นคนมีระเบียบ
- มิติด้านความไม่สอดคล้องกัน (discrepancy) การรับรู้และประเมินการกระทำของคู่รักว่าถึงมาตรฐานและความคาดหวังของตนเพียงใด

โดยสามารถจำแนกบุคคลตามความเกี่ยวข้องกับลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในคู่รักแบบพึงประสงค์ (adaptive dyadic perfectionist) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีคะแนนในมิติด้านการมีมาตรฐานสูงและด้านความเป็นระเบียบสูง
2. บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ (maladaptive dyadic perfectionist) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีคะแนนทั้งด้านการมีมาตรฐานสูงและด้านความเป็นระเบียบสูง และมีคะแนนด้านความไม่สอดคล้องกันสูงกว่ากลุ่มที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามแบบพึงประสงค์
3. บุคคลที่ไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในคู่รัก (nondyadic perfectionist) คือกลุ่มที่มีคะแนนด้านมาตรฐานสูงและด้านความเป็นระเบียบต่ำ แต่ระดับคะแนนด้านความไม่สอดคล้องกันอยู่ระหว่าง 2 กลุ่มข้างต้น

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในคู่รัก หมายถึงคะแนนที่ได้จากการตอบมาตรวัดจำนวน 26 ข้อ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ มิติด้านการมีมาตรฐานสูง จำนวน 6 ข้อ มิติด้านความเป็นระเบียบ จำนวน 4 ข้อ มิติด้านความไม่สอดคล้องกัน จำนวน 16 ข้อ ซึ่งเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert's scale) โดยแบ่งระดับการตอบไว้ 7 ระดับ ได้แก่ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ค่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. ความหมายความพึงพอใจในความสัมพันธ์

ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (relationship satisfaction) หมายถึง ความรู้สึกด้านสุขภาวะและความพอใจที่บุคคลมีต่อความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดระหว่างคู่รัก ได้พัฒนาความหมายตามแนวคิดของ Hendrick (2004)

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ หมายถึงคะแนนที่ได้จากการตอบมาตรวัดการประเมินความสัมพันธ์ จำนวน 7 ข้อ ซึ่งเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert's scale) โดยแบ่งระดับการตอบไว้ 5 ระดับ ได้แก่ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. ความหมายการมองโลกในแง่ดี

การมองโลกในแง่ดี (optimism) หมายถึง ความโน้มเอียงทางปัญญาต่อการคาดหวังสิ่งดี ๆ ที่จะเกิดขึ้นในสถานการณ์ทั่ว ๆ ไปในอนาคต ได้พัฒนาความหมายตามแนวคิดของ Scheier และ Carver (1985)

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ การมองโลกในแง่ดี หมายถึงคะแนนที่ได้จากการตอบมาตราวัดการมองโลกในแง่ดีจำนวน 10 ข้อ ซึ่งเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert's scale) โดยแบ่งระดับการตอบไว้ 5 ระดับ ได้แก่ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก โดยแบ่งเป็นบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ และบุคคลที่ไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์
2. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก โดยแบ่งเป็นลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงชั้น (hierarchical multiple regression analyses) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนามาตรวัด

คณะผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากการแจกแบบสอบถามให้แก่คณิสิต นักศึกษาปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งกำลังมีความสัมพันธ์เชิงคู่รักอยู่ในปัจจุบัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 121 คน เพื่อพัฒนามาตรวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งกำลังมีความสัมพันธ์เชิงคู่รักอยู่ในปัจจุบัน โดยแบ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักจำนวน 127 คน บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์จำนวน 20 คน บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์จำนวน 77 คน รวมทั้งหมดจำนวน 224 คน

ลักษณะทางประชากรศาสตร์

ผู้ร่วมการวิจัยจำนวน 224 คน แบ่งเป็นเพศชาย 77 คน เพศหญิง 147 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นคณิสิต นักศึกษาปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แบ่งเป็นคณิสิตนักศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 มหาวิทยาลัยมหิดลจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 มหาวิทยาลัยศิลปากรจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 ซึ่งกำลังมีความสัมพันธ์เชิงคู่รักอยู่ในปัจจุบัน โดย

มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 20.5 ปีและมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเฉลี่ยเท่ากับ 1 ปี ระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคู่รักโดยเฉลี่ยเท่ากับ 18 เดือนและมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.5 เดือน

ตารางที่ 2

จำนวนและร้อยละของผู้ร่วมการวิจัย จำแนกตามชนิดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม เพศ อายุ ระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคู่รัก และมหาวิทยาลัย ($n = 224$)

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ชนิด	ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์	127	56.71
	ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์	77	34.39
	ไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก	20	8.90
เพศ	ชาย	77	34.38
	หญิง	147	65.55
อายุ	18	25	11.21
	19	38	17.03
	20	71	31.67
	21	57	25.38
	22	31	13.77
	23	2	0.87
ระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคู่รัก	ต่ำกว่า 1 ปี	84	37.54
	1 ปี - 2 ปี	50	22.32
	2 ปี - 3 ปี	43	19.19
	3 ปี - 4 ปี	18	8.03
	4 ปี - 5 ปี	12	5.39
	5 ปี - 6 ปี	11	4.88
	6 ปี - 7 ปี	2	0.87
	7 ปีขึ้นไป	4	1.81
มหาวิทยาลัย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	115	51.25
	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	26	11.57
	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	21	9.43
	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	16	7.11

มหาวิทยาลัยมหิดล	12	5.44
มหาวิทยาลัยศิลปากร	10	4.52
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	7	3.07
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	6	2.69
วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎ	6	2.69
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	5	2.23

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นมาตรวัด แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 มาตรวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก

ส่วนที่ 3 มาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์

ส่วนที่ 4 มาตรวัดการมองโลกในแง่ดี

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

เป็นเครื่องมือที่ใช้รายงานข้อมูลทั่วไปที่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ร่วมการวิจัย โดยสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ มหาวิทยาลัย ระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคู่รัก และระดับความผูกพันทางใจ

ความผูกพันทางใจ หมายถึง ความรู้สึกผูกพันของท่านที่มีต่อคู่รัก โดยไม่ต้องคำนึงถึงระยะห่างทางกายและระยะเวลาที่คบกัน

โดยแบ่งระดับการตอบไว้ 10 ระดับ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ระดับความผูกพันทางใจในความสัมพันธ์ ให้คะแนนจาก 1 ถึง 10 คะแนน

รู้สึกผูกพันน้อย

รู้สึกผูกพัน

มาก

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

2. มาตรวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก

2.1 พัฒนาข้อกระทงจากมาตรวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก (Dyadic Almost Perfect Scale, DAPS) ของ Shea และคณะ (2006) จำนวน 26 ข้อ โดยแบ่งเป็นมิติด้านการมีมาตรฐานสูง (high standards) จำนวน 6 ข้อ ตัวอย่างเช่น ฉันตั้งมาตรฐานไว้สูงสำหรับคู่รักของฉัน มิติด้านความเป็นระเบียบ (order) จำนวน 4 ข้อ ตัวอย่างเช่น ความเป็นระเบียบเรียบร้อยควรเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับคู่รักของฉัน และมิติด้านความไม่สอดคล้องกัน (discrepancies) จำนวน 16 ข้อ ตัวอย่างเช่น ฉันแทบจะไม่พึงพอใจกับความสำเร็จของคู่รัก ซึ่งมีค่าความสอดคล้องภายใน (internal consistency) เท่ากับ .82 .87 และ .93 ตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยนำมาแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และดัดแปลงให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย

2.2 นำข้อกระทงที่แปลและดัดแปลงเรียบร้อยแล้วทั้งหมด 26 ข้อ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา

2.3 นำข้อกระทงทั้งหมด 26 ข้อ มาสร้างมาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ต มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ มิติด้านการมีมาตรฐานสูง มีจำนวนข้อกระทงทางบวก 6 ข้อ ได้แก่ 5, 8, 11, 14, 19 และ 25 มิติด้านความเป็นระเบียบ มีจำนวนข้อกระทงทางบวก 4 ข้อ ได้แก่ 2, 7, 17 และ 22 และมิติด้านความไม่สอดคล้องกัน มีจำนวนข้อกระทงทางบวก 13 ข้อ ได้แก่ 1, 4, 6, 9, 10, 12, 13, 15, 18, 20, 23, 24, 26 และข้อกระทงทางลบ 3 ข้อ ได้แก่ 3, 16 และ 21

โดยแบ่งระดับการตอบไว้ 7 ระดับ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4

ระดับความคิดเห็น ข้อความทางบวก และข้อความทางลบของมาตรวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคูรั๊ก

ระดับความคิดเห็น	ข้อกระทงทางบวก (คะแนน)	ข้อกระทงทางลบ (คะแนน)
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	7
ไม่เห็นด้วย	2	6
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	3	5
เฉย ๆ	4	4
ค่อนข้างเห็นด้วย	5	3
เห็นด้วย	6	2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7	1

2.4 นำมาตรวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคูรั๊กจำนวน 26 ข้อ ไปเก็บข้อมูลกับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งกำลังมีความสัมพันธ์เชิงคูรั๊กอยู่ในปัจจุบัน ที่ไม่ใช่ผู้ร่วมการวิจัยในการศึกษาจริง จำนวน 121 คน

2.5 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) กับมาตรวัดความซึมเศร้าในกลุ่มนิสิตนักศึกษา (Center for Epidemiologic Studies Depression Scale หรือ CES-D Scale) ของ Radloff (1977) ฉบับภาษาไทยที่แปลโดย ชนตภา พลอยเลื่อมแสง (2548) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient of internal consistency) เท่ากับ .87 พบว่ามีสหสัมพันธ์กับมิติด้านความไม่สอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .43, p < .001$) และนำมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction With Life Scale หรือ SWLS) ของ Diener, Emmons, Larson และ Griffin (1985) ที่พัฒนาโดยพิมลรัตน์ ทิศาภาคย์ (2548) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟาของครอนบาคเท่ากับ .81 มาวิเคราะห์ พบว่ามีสหสัมพันธ์กับมิติด้านความไม่สอดคล้องกัน ($r = -.45, p < .001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีมิติด้านการมีมาตรฐานสูง ($r = -.26, p = .003$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.6 นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows เพื่อวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตร (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่ามากกว่า .196 ตามเกณฑ์การพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์วิกฤต (critical r) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล จำนวน 121 คน พบว่าผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 26 ข้อ ประกอบด้วยข้อกระทงด้านการมีมาตรฐานสูง 14 ข้อ ข้อกระทงด้านความเป็นระเบียบ 6 ข้อ และข้อกระทงด้านความไม่สอดคล้องกัน 16 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟาของครอนบาคเท่ากับ .81, .81 และ .91 ตามลำดับ

3. มาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์

มาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (Relationship Assessment Scale, RAS) ของ Hendrick (1988) จำนวน 7 ข้อ ซึ่งพัฒนาโดย วาริน เทพยายน (2542) ซึ่งเพิ่มข้อกระทงอีก 10 ข้อ มาตรวัดมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟาของครอนบาคเท่ากับ .86 จากกลุ่มผู้ร่วมการวิจัยที่เป็นคู่รักซึ่งมีอายุ 17-40 ปี จำนวน 200 คน มาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ รวมทั้งหมด 17 ข้อ เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต

ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรตัดข้อกระทงที่ วาริน เทพยายน (2542) ได้คิดเพิ่ม เพื่อให้ตรงตามต้นฉบับเดิมของ Hendrick (1988) โดยข้อกระทงดังกล่าว ได้แก่ ข้อ 1, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13 และ 14 มีจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ ตัดเหลือข้อกระทงทั้งหมด 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 4, 8, 15, 16 และ 17 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ข้อความที่มีความหมายในทางบวก มีจำนวน 5 ข้อ คือ 2, 3, 15, 16 และ 17 (หรือ 1, 2, 5, 6 และ 7 ตามมาตรที่ตัดข้อกระทงแล้ว) ตัวอย่างเช่น *คนรักของท่านรู้สึกถึงความต้องการของท่าน มาก-น้อยเพียงใด* และข้อความที่มีความหมายในทางลบ มีจำนวน 2 ข้อ คือ 4 และ 8 (หรือ 3 และ 4 ตามมาตรที่ตัดข้อกระทงแล้ว) ตัวอย่างเช่น *บ่อยครั้งแค่ไหนที่ท่านคิดว่าท่านไม่น่าจะมีความสัมพันธ์กับคน*

รักของท่าน โดยแบ่งระดับการตอบไว้ 5 ระดับ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5

ระดับความคิดเห็น ข้อความทางบวก และข้อความทางลบของมาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์

ระดับความคิดเห็น	ข้อกระทงทางบวก (คะแนน)	ข้อกระทงทางลบ (คะแนน)
น้อยที่สุด	1	5
น้อย	2	4
ปานกลาง	3	3
มาก	4	2
มากที่สุด	5	1

โดยงานวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยนำมาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ จำนวน 7 ข้อ เก็บข้อมูลกับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ไม่ใช่ผู้ร่วมการวิจัยในการศึกษาจริง จำนวน 121 คน เพื่อทดสอบหาความเที่ยงของมาตรวัดอีกครั้ง ซึ่งพบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.83

4. มาตรวัดการมองโลกในแง่ดี

มาตรวัดการมองโลกในแง่ดี (The Revised Life Orientation Test, R-LOT) ของ Scheier, Carver และ Bridge (1994) จำนวน 10 ข้อ ซึ่งพัฒนาโดยทรงเกียรติ ล้นหลาม (2550) ไม่ได้เพิ่มเติมข้อกระทง แต่แปลภาษาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย ซึ่งมาตรวัดมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟาของครอนบาคเท่ากับ .70 จากกลุ่มผู้ร่วมการวิจัยที่เป็นนิสิตจำนวน 81 คน มาตรวัดการมองโลกในแง่ดี ทั้งหมด 10 ข้อ เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ข้อความที่มีความหมายในทางบวก มีจำนวน 3 ข้อ คือ 1, 4 และ 10 ตัวอย่างเช่น ในช่วงเวลาที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ฉันมักจะคาดหวังในสิ่งที่ดีที่สุดเสมอ ข้อความที่มีความหมายในทางลบ มีจำนวน 3 ข้อ คือ 3, 7 และ 9 ตัวอย่างเช่น ฉันกลัวว่าถ้าจะมีอะไรผิดพลาดเกิดขึ้นได้ในชีวิตฉัน สิ่งนั้นมักจะเกิดขึ้นจริง และข้อความลวงที่ไม่นำมาคิดคะแนน มีจำนวน 4 ข้อ คือ 2, 5, 6 และ 8 ตัวอย่างเช่น ฉันสนุกมากเมื่อได้ใช้เวลาอยู่กับเพื่อน ๆ โดยแบ่งระดับการตอบไว้ 5 ระดับ ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6

ระดับความคิดเห็น ข้อความทางบวก และข้อความทางลบของมาตรวัดการมองโลกในแง่ดี

ระดับความคิดเห็น	ข้อกระทงทางบวก (คะแนน)	ข้อกระทงทางลบ (คะแนน)
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	4
ไม่เห็นด้วย	1	3
เฉย ๆ	2	2
เห็นด้วย	3	1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	0

โดยงานวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยนำมาตรวัดการมองโลกในแง่ดี จำนวน 10 ข้อ เก็บข้อมูลกับนิสิต นักศึกษาปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ไม่ใช่ผู้ร่วมการวิจัยในการศึกษาจริง จำนวน 121 คน เพื่อทดสอบหาความเที่ยงของมาตรวัดอีกครั้ง ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.61

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยนำมาตรวัดที่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปเก็บข้อมูลกับนิสิต นักศึกษาปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยคณะผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถาม โดยอธิบายคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม รวมถึงระบุว่า ข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บเป็นความลับและใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อได้รวบรวมแบบสอบถามแล้ว จึงชี้แจงจุดประสงค์ที่แท้จริงในการวิจัย โดยแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 4 ชุด ซึ่งจัดเรียงดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 มาตรวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก ส่วนที่ 3 มาตรวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ และ ส่วนที่ 4 มาตรวัดการมองโลกในแง่ดี

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ ได้แก่ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ และลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน ผู้วิจัยทำการแบ่งกลุ่มตัวแปรต้น จากการคำนวณผลด้วยโปรแกรม Microsoft

Excel แต่เนื่องจากยังไม่มีเกณฑ์การแบ่งลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมเฉพาะในคูรั๊กที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงนำผลคะแนนที่ได้จากการตอบมาคิดคะแนนตามสูตรการแบ่งลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมของ Rice และ Slaney (2002 อ้างถึงใน Slaney et al., 2006) แทน ซึ่งเกณฑ์แบ่งประเภทลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคูรั๊กที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ตามสูตรการแบ่งประเภทบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม ของ Rice และ Slaney (2002 อ้างถึงใน Slaney et al., 2006) ดังนี้

$$(1) = (.452 * \text{มิติด้านความไม่สอดคล้องกัน}) + (1.649 * \text{มิติด้านการมีมาตรฐานสูง}) + (1.265 * \text{มิติด้านความเป็นระเบียบ}) - 48.108$$

$$(2) = (.663 * \text{มิติด้านความไม่สอดคล้องกัน}) + (2.100 * \text{มิติด้านการมีมาตรฐานสูง}) + (1.803 * \text{มิติด้านความเป็นระเบียบ}) - 86.268$$

$$(3) = (.349 * \text{มิติด้านความไม่สอดคล้องกัน}) + (2.105 * \text{มิติด้านการมีมาตรฐานสูง}) + (1.810 * \text{มิติด้านความเป็นระเบียบ}) - 72.453$$

จากคะแนนที่ได้ สามารถแบ่งกลุ่มผู้ร่วมการวิจัยตามเกณฑ์ดังนี้:

ถ้า (1) > (2), (3): บุคคลที่ไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม

ถ้า (2) > (1), (3): บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบไม่พึงประสงค์

ถ้า (3) > (1), (2): บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์

เมื่อเปรียบเทียบเกณฑ์กับการวิเคราะห์กลุ่มโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเดียวกัน พบว่ามีความใกล้เคียงกัน

$$(X^2(4) = 527.25, p < .001)$$

เมื่อคำนวณค่าตามสูตรดังกล่าว จะสามารถแบ่งข้อมูลได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคูรั๊กแบบพึงประสงค์ กลุ่มบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคูรั๊กแบบไม่พึงประสงค์ กลุ่มบุคคลที่ไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์หัตถดถอยพหุคูณเชิงชั้น (Hierarchical Multiple Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อทำนายความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม และใช้วิธี bootstrapping (Hayes, 2013) ในการทดสอบตัวแปรส่งผ่าน

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ การทดสอบสถิติพื้นฐานเบื้องต้น และการทดสอบสมมติฐาน

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร และทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงขอใช้สัญลักษณ์แทนความหมายต่างๆ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรในการวิจัย

DP	หมายถึง	ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รัก
ADP	หมายถึง	ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์
MDP	หมายถึง	ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์
NDP	หมายถึง	การไม่มีลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคู่รัก
DIS	หมายถึง	มิติด้านความไม่สอดคล้องกัน
HS	หมายถึง	มิติด้านการมีมาตรฐานสูง
ORDER	หมายถึง	มิติด้านความเป็นระเบียบ
RS	หมายถึง	ความพึงพอใจในความสัมพันธ์
OP	หมายถึง	การมองโลกในแง่ดี

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติในการวิจัย

N	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
M	หมายถึง	ค่ามัชฌิมเลขคณิต
Max	หมายถึง	คะแนนสูงสุด
Min	หมายถึง	คะแนนต่ำสุด
SD	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย
ΔR^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ที่เปลี่ยนแปลง

β	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
SE	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
t	หมายถึง	ค่าสถิติทดสอบที (t-test)
P	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

1. การทดสอบสถิติเบื้องต้น

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบทั้ง 3 ด้านของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก พบว่า ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด ($M = 96.92$, $SD = 9.52$) รองลงมา ได้แก่ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยคะแนน ($M = 75.25$, $SD = 4.28$) และการไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก มีค่าเฉลี่ยคะแนน ($M = 67.16$, $SD = 10.40$)

ส่วนความพึงพอใจในความสัมพันธ์(RS) เมื่อเทียบกับลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักทั้ง 3 ชนิด พบว่า ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด ($M = 29.95$, $SD = 2.8$) รองลงมา ได้แก่ การไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก มีค่าเฉลี่ยคะแนน ($M = 27.68$, $SD = 3.71$) และลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยคะแนน ($M = 23.96$, $SD = 4.29$)

ด้านการมองโลกในแง่ดี (OP) เมื่อเทียบกับลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักทั้ง 3 ชนิด พบว่า ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด ($M = 17.30$, $SD = 2.49$) รองลงมา ได้แก่ การไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก มีค่าเฉลี่ยคะแนน ($M = 16.32$, $SD = 3.16$) และลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยคะแนน ($M = 15.61$, $SD = 3.45$) ดังตารางที่ 7

ตาราง 7

คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ($n = 224$)

ตัวแปร	ADP				MDP				NDP			
	Min	Max	M	SD	Min	Max	M	SD	Min	Max	M	SD
DP	68	85	75.25	4.28	84	135	96.92	9.52	43	90	67.16	10.40
DIS	24	41	34.25	4.44	45	98	64.73	10.51	24	63	40.85	9.70
HS	32	42	36.00	2.49	26	42	33.49	3.47	12	41	25.78	6.05
ORDER	22	26	23.70	1.13	6	28	22.86	3.70	6	28	16.59	4.57
RS	23	33	29.95	2.8	11	34	23.96	4.29	16	35	27.68	3.71
OP	11	22	17.30	2.49	7	23	15.61	3.45	4	23	16.32	3.16

ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ พบว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการมองโลกในแง่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .46$, $p < .01$) ดังตารางที่ 8 สำหรับลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์พบว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์มีสหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.41$, $p < .01$) และ ความพึงพอใจใน

ความสัมพันธ์มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการมองโลกในแง่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .23, p < .05$) ดังตารางที่ 9 และสำหรับการไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก พบว่าความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการมองโลกในแง่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .19, p < .05$) ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 8

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์

($n = 20$)

	ADP	DIS	HS	ORDER	RS	OP
ADP						
DIS	.78**					
HS	.10	-.28				
ORDER	-.23	-.04	-.58**			
RS	-.10	-.27	.27	-.07		
OP	-.30	-.28	.00	.01	.46*	

* $p < .05$, หนึ่งหาง

** $p < .01$, หนึ่งหาง

ตารางที่ 9

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์

($n = 77$)

	MDP	DIS	HS	ORDER	RS	OP
MDP						
DIS	.86**					
HS	.34**	.06				
ORDER	.06	-.23*	-.04			
RS	-.41**	-.39**	.10	.00		
OP	-.06	-.15	.28**	.15	.23*	

* $p < .05$, หนึ่งหาง

** $p < .01$, หนึ่งหาง

ตารางที่ 10

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยของการไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก ($n = 127$)

	NDP	DIS	HS	ORDER	RS	OP
NDP						
DIS	.76**					
HS	.60**	.09				
ORDER	.40**	-.07	.36**			
RS	-.06	-.31**	.24**	.17*		
OP	.05	-.16*	.33*	.23**	.19*	

* $p < .05$, หนึ่งหาง** $p < .01$, หนึ่งหาง

2. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

วิเคราะห์สัมประสิทธิ์การทำนายสมมติฐานข้อที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงชั้น ในขั้นที่ 1 วิเคราะห์ตัวแปรทำนายคือ เพศ อายุ และระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคู่รัก เพื่อต้องการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรดังกล่าว ขั้นที่ 2 ตัวแปรทำนายคือ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักและตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ส่วนสมมติฐานข้อที่ 2 ใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธี bootstrapping ในการทดสอบตัวแปรส่งผ่านคือ การมองโลกในแง่ดี ได้ผลดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจใน ความสัมพันธ์ ได้โดยแบ่งเป็น

1.1 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ สามารถทำนายความพึงพอใจใน ความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ มีจำนวน 20 คน ไม่เพียงพอต่อการนำมาวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การทำนายได้ จึงไม่วิเคราะห์สมมติฐานย่อยดังกล่าวในการศึกษา

1.2 ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคูร์กแบบไม่พึ่งประสงค์ สามารถทำนายความพึงพอใจใน ความสัมพันธ์ได้ในทิศทางลบ

เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงขั้นเพื่อทดสอบการทำนายระหว่างลักษณะสมบรูณ์แบบนิยม ในคูร์กแบบไม่พึ่งประสงค์ต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ พบว่าการวิเคราะห์ขั้นที่ 1 เพศ ($r = .02$, $\beta = .02$, $p = .81$) อายุ ($r = -.04$, $\beta = -.04$, $p = .68$) และระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคูร์ก ($r = .01$, $\beta = .01$, $p = .72$) ไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถ อธิบายความแปรปรวนได้เพียงร้อยละ 0.3 ($R^2 = .003$) ในขณะที่การวิเคราะห์ในขั้นที่ 2 พบว่าลักษณะ สมบรูณ์แบบนิยมในคูร์กแบบไม่พึ่งประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.42$, $\beta = -.42$, $p < .001$) ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 17 ($R^2 = .17$) สรุปได้ว่าผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1.2 ดังแสดงในตารางที่ 11 โดยมีสมการถดถอยในรูป คะแนนมาตรฐาน (Standardized Regression Equation) ดังนี้

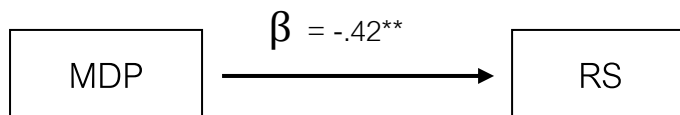
ตารางที่ 11

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยขั้นที่ 1 ตัวแปรทำนายคือ เพศ อายุ และระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคูร์ก ขั้นที่ 2 ตัวแปรทำนายคือ ลักษณะสมบรูณ์แบบนิยมในคูร์กแบบไม่พึ่งประสงค์ (MDP) ตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (RS) ($n = 77$)

ตัวแปร	β	t	R	R^2	ΔR^2	ΔF
ขั้นที่ 1			.05	.00	-.00	.08
เพศ	.02	.23				
อายุ	-.04	-.40				
ระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคูร์ก	.01	.13				
ขั้นที่ 2			.41	.17	.17	14.57***
MDP	-.42***	-3.81***				

*** $P < .001$, หนึ่งหาง

และสามารถแสดงแผนภาพอิทธิพลของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ต่อการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ดังนี้

ภาพที่ 10. อิทธิพลของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ต่อการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์

นอกจากนี้ เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงขั้นแบบแยกองค์ประกอบของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ทั้ง 3 มิติ ได้แก่ ด้านการมีมาตรฐานสูง ด้านความไม่สอดคล้องกันและด้านความเป็นระเบียบ พบว่าในขั้นที่ 2 มิติทั้ง 3 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 18 ($\Delta R^2 = .18$) โดยมีมิติด้านความไม่สอดคล้องกันสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.43$, $\beta = -.43$, $p < .001$) ในขณะที่มิติด้านการมีมาตรฐานสูง ($r = .12$, $\beta = .12$, $p = .25$) และด้านความเป็นระเบียบ ($r = -.10$, $\beta = -.10$, $p = .37$) ไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังแสดงในตารางที่ 12 โดยมีสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Standardized Regression Equation) ดังนี้

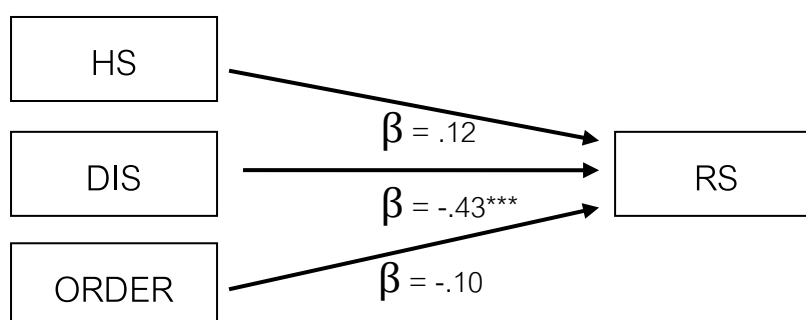
ตารางที่ 12

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยขั้นที่ 1 ตัวแปรทำนายคือ เพศ อายุ และระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคู่รัก
 ขั้นที่ 2 ตัวแปรทำนายคือ องค์ประกอบของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ทั้ง 3 มิติ
 ได้แก่ด้านการมีมาตรฐานสูง (HS) ด้านความไม่สอดคล้องกัน (DIS) และด้านความเป็นระเบียบ
 (ORDER) ตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (RS) ($n = 77$)

ตัวแปร	β	t	R	R^2	ΔR^2	ΔF
ขั้นที่ 1			.05	.00	-.00	.08
เพศ	.02	.23				
อายุ	-.04	-.40				
ระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคู่รัก	.01	.13				
ขั้นที่ 2			.41	.17	.17	14.57***
HS	.12	1.14				
DIS	-.43***	-3.78***				
ORDER	-.10	-.89				

** $P < .01$, หนึ่งหาง

และสามารถแสดงแผนภาพอิทธิพลของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ทั้ง 3 มิติต่อการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ดังนี้

ภาพที่ 11. อิทธิพลของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ทั้ง 3 มิติต่อการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์

1.3 การไม่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคูรั๊ก สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก

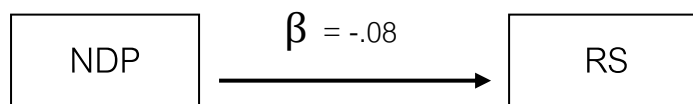
เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงขั้นเพื่อทดสอบการทำนายระหว่างการไม่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคูรั๊กและความพึงพอใจในความสัมพันธ์ พบว่าการวิเคราะห์ขั้นที่ 1 เพศ ($r = -.16$, $\beta = -.16$, $p = .07$) อายุ ($r = -.02$, $\beta = -.02$, $p = .77$) และระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคูรั๊ก ($r = -.01$, $\beta = -.01$, $p = .84$) ไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 2.7 ($R^2 = .027$) การวิเคราะห์ทีในขั้นที่ 2 พบว่าการไม่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคูรั๊กไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.08$, $\beta = -.08$, $p = .363$) ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 0.7 ($R^2 = .007$) สรุปได้ว่าผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1.3 ดังแสดงในตารางที่ 13 โดยมีสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Regression Equation) ดังนี้

ตารางที่ 13

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยขั้นที่ 1 ตัวแปรทำนายคือ เพศ อายุ และระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคูรั๊ก ขั้นที่ 2 ตัวแปรทำนายคือ การไม่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคูรั๊ก (NDP) กับตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (RS) ($n = 127$)

ตัวแปร	β	t	R	R^2	ΔR^2	ΔF
ขั้นที่ 1			.16	.02	.02	1.14
เพศ	-.16	-1.82				
อายุ	-.02	-.29				
ระยะเวลาของความสัมพันธ์เชิงคูรั๊ก	-.01	-.01				
ขั้นที่ 2			.18	.03	.007	.83
NDP	-.08	-.91				

และสามารถแสดงแผนภาพอิทธิพลของการไม่มีลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคูรั๊กต่อการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ดังนี้

ภาพที่ 12. อิทธิพลของการไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักต่อการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์

สมมติฐานข้อที่ 2 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยแบ่งเป็น

2.1 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ ทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ มีจำนวน 20 คน ไม่เพียงพอต่อการนำมาวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การทำนายได้ จึงไม่วิเคราะห์สมมติฐานย่อยดังกล่าวในการศึกษา

2.2 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางลบ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการทดสอบในขั้นตอนที่ 1

เป็นการทดสอบเพื่อหาค่า a โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การทำนายของความสัมพันธ์ โดยให้ตัวแปรทำนายคือ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ ตัวแปรเกณฑ์คือ การมองโลกในแง่ดี พบว่า ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ไม่สามารถทำนายการมองโลกในแง่ดีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

($r = -.06$, $\beta = -.06$, $p = .56$) ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 0 ($R^2 = .004$) ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของตัวแปรทำนายคือ ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมแบบไม่พึงประสงค์ ตัวแปร
เกณฑ์คือ การมองโลกในแง่ดี ($n = 77$)

ตัวแปร	r	b	SE	β	R^2
ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมแบบไม่พึงประสงค์	-.06	-.02	.04	-.06	.004
ค่าคงที่		17.96	4.06		

* $P < .05$, หนึ่งหาง

ผลการทดสอบในขั้นตอนที่ 2

เป็นการทดสอบเพื่อหาค่า b โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การทำนายของความสัมพันธ์ โดยให้ตัว
แปรทำนายคือ การมองโลกในแง่ดี และตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ พบว่า การมอง
โลกในแง่ดี สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .23$, $\beta = .23$,
 $p < .05$) ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 5 ($R^2 = .056$) ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15

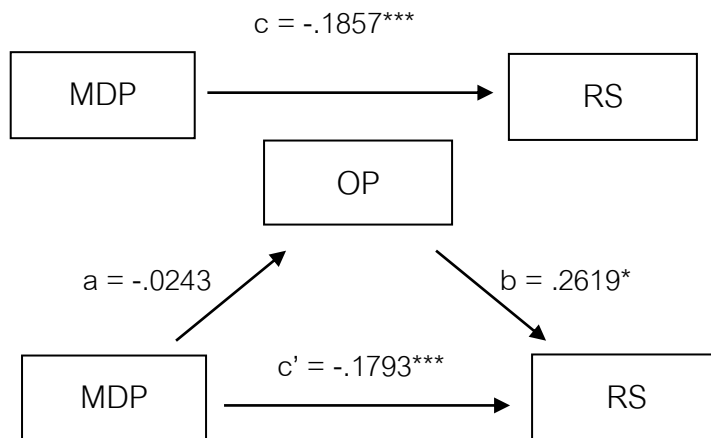
ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของตัวแปรทำนายคือ การมองโลกในแง่ดี ตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึงพอใจ
ในความสัมพันธ์ ($n = 77$)

ตัวแปร	r	b	SE	β	R^2
การมองโลกในแง่ดี	.23*	.29*	.14	.23*	.05*
ค่าคงที่		19.35	2.23		

* $P < .05$, หนึ่งหาง

ผลการทดสอบในขั้นตอนที่ 3

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธี Bootstrapping สามารถอธิบายเป็นแผนภาพและสมการได้ดังนี้

ภาพที่ 13. การวิเคราะห์ห้ข้อมูลโดยวิธี Bootstrapping

ภาพบน c = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ (ตัวแปรต้น) และความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (ตัวแปรตาม)

ภาพล่าง a = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ (ตัวแปรต้น) และการมองโลกในแง่ดี (ตัวแปรส่งผ่าน)

b = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานระหว่างการมองโลกในแง่ดี (ตัวแปรส่งผ่าน) และความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (ตัวแปรตาม)

c' = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ (ตัวแปรต้น) และความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (ตัวแปรตาม)

แทนค่าในสมการ

ผลรวมของอิทธิพล	=	อิทธิพลทางตรง + อิทธิพลทางอ้อม
-----------------	---	--------------------------------

$$c = c' + (a*b)$$

$$-.1857 = -.1793 + (-.0243 * .2619)$$

$$-.1857 = -.1793 + (-.0064)$$

จึงสรุปได้ว่า

$$\text{ผลรวมของอิทธิพล} = -.1857 \quad (p < .001)$$

$$\text{อิทธิพลทางตรง} = -.1793 \quad (p < .001)$$

$$\text{อิทธิพลทางอ้อม} = -.0064 \quad (p > .05)$$

จากการวิเคราะห์ผลรวมของอิทธิพลพบว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($c = -.1857, p < .001$) ผลของอิทธิพลทางตรงพบว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($c' = -.1793, p < .001$) แต่เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางอ้อมพบว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ไม่สามารถทำนายการมองโลกในแง่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($a = -.0243, p = .56$) แต่การมองโลกในแง่ดีสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = .2619, p < .001$) จึงสามารถสรุปได้ว่าการมองโลกในแง่ดีไม่มีอิทธิพลในฐานะตัวแปรส่งผ่านต่อลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($ab = -.0064, 95\%CI \text{ boot } [-.0408, .0153], p > .05$)

บทวิเคราะห์เพิ่มเติม

1. เนื่องจากกลุ่มผู้ร่วมการทดลองที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์มีจำนวนเพียง 20 คน ไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 1.1 และ 2.1 ทำให้ไม่อาจสะท้อนข้อมูลที่ครบถ้วนตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ได้ คณะผู้วิจัยจึงต้องการทดสอบเพิ่มเติมว่าหากแยกมิติทั้ง 3 ด้านของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแทนการแบ่งประเภทกลุ่มบุคคล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 224 คนนั้น จะมีอิทธิพลในการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างไร โดยสาเหตุหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมแบบพึงประสงค์ไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์นั้นเป็นเพราะเกณฑ์ของ Shea และคณะ (2006) ที่ใช้ในการแบ่งประเภทของงานวิจัยในครั้งนี้ พัฒนามาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ซึ่งอยู่ในบริบทของสังคมไทย

จากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่าทั้งค่าคลาดเคลื่อน ยินยอม (tolerance) และค่าปัจจัยความแปรปรวนเพิ่ม (variance Inflation factor หรือ VIF) ของมิติทั้ง 3 ด้านผ่านเกณฑ์การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น ไม่มีพหุสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

จากนั้นได้วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า มิติทั้ง 3 ด้านของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก อันได้แก่ ด้านการมีมาตรฐานสูง ด้านความไม่สอดคล้องกัน และด้านความเป็นระเบียบ สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 34 ($R^2 = .34, p < .001$) โดยด้านความไม่สอดคล้องกันสามารถทำนายได้มากที่สุด สถิติ ($\beta = -.62, p < .001$) รองลงมาคือด้านการมีมาตรฐานสูง ($\beta = .23, p < .001$) และด้านความเป็นระเบียบไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ ($\beta = -.05, p < .001$) ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยตัวแปรทำนายคือ มิติทั้ง 3 ด้านของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก ได้แก่ ด้านการมีมาตรฐานสูง (HS) ด้านความไม่สอดคล้องกัน (DIS) และด้านความเป็นระเบียบ (ORDER) ตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (RS) ($n = 224$)

ตัวแปร	B	SE	β	R^2	tolerance	VIF
HS	.15***	.05	.23***		.66	1.53
DIS	-.17***	.02	-.62***		.87	1.14
ORDER	-.04	.05	-.05	.34	.69	1.45
ค่าคงที่	31.34	1.21				

*** $p < .001$, หนึ่งหาง

2. จากผลการวิเคราะห์สมมติฐานข้อ 2.2 ที่พบว่าการมองโลกในแง่ดีไม่มีอิทธิพลในฐานะตัวแปรส่งผ่านของความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม พบว่าการมองโลกในแง่ดีสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .23, p < .05$) คณะผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมโดยทดสอบความสัมพันธ์ของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ในการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ และมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรร่วมในการทำนาย

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่าทั้งค่าคลาดเคลื่อนยินยอมและค่าปรับแก้ความแปรปรวนเพื่อของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์กับการมองโลกในแง่ดีผ่านเกณฑ์การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น ไม่มีพหุสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

จากนั้นได้วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์และการมองโลกในแง่ดี สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 24 ($R^2 = .24, p < .001$) ดังตารางที่

ตารางที่ 17

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยตัวแปรทำนายคือ ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ (MDP) และการมองโลกในแง่ดี (OP) ตัวแปรเกณฑ์คือ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (RS) ($n = 77$)

ตัวแปร	<i>B</i>	<i>SE</i>	β	R^2	<i>tolerance</i>	<i>VIF</i>
MDP	-.11***	.02	-.42***		.99	1.01
OP	.31***	.08	.23***	.24	.99	1.01
ค่าคงที่	30.04	1.83				

*** $p < .001$, หนึ่งหาง

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

โครงการทางจิตวิทยาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีกรมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน คณะผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้

สมมติฐานข้อที่ 1.1 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ มีจำนวนที่ไม่เพียงพอต่อการนำมาวิเคราะห์ผล โดยสามารถอภิปรายได้ว่า ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 224 คน พบบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์เพียง 20 คนนับเป็น 8.93% โดยเป็นไปได้ว่าที่พบกลุ่มตัวอย่างประเภทนี้น้อยเป็นเพราะเกณฑ์ที่นำมาใช้แบ่งประเภทลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักของบุคคลยังไม่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย ซึ่งหากมีการพัฒนาเกณฑ์ที่ใช้ในงานวิจัยครั้งหน้า หรือเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจนได้จำนวนที่เหมาะสมกับการวิเคราะห์ อาจจะสะท้อนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อไป

สมมติฐานข้อที่ 1.2 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางลบ

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1.2 กล่าวคือ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.42$, $\beta = -.42$, $p < .001$) สามารถอธิบายได้ว่า บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ จะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Slaney และคณะ (2006) ที่พบว่า บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ มีปัญหาในความสัมพันธ์และประสบการณ์ทุกขีในความสัมพันธ์สูงกว่าบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ และบุคคลที่ไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเกี่ยวข้องกับรูปแบบสัมพันธ์ภาพที่ไม่เป็นมิตรและเน้นการควบคุม รวมทั้งยังมีอารมณ์ทางลบ รูปแบบการปรับตัวที่มีปัญหา และความวิตกกังวลในความสัมพันธ์สูงกว่าอีกด้วย (Rice & Slaney, 2002 อ้างถึงใน Slaney et al., 2006)

นอกจากนี้ ผลการวิจัยในสมมติฐานข้อที่ 1.2 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Stoeber (2012) ที่พบว่า ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่คู่รัก ซึ่งอาจเทียบเคียงได้กับลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก มีผลทางลบกับการประเมินตนเองถึงความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง Hewitt, Flett และ Mikail (1995) ยังเสนอเพิ่มเติมว่า เนื่องจากบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมมุ่งเน้นที่คู่รักมีแนวโน้มที่จะไม่ยินยอมคล้อยตามและวิพากษ์วิจารณ์คู่ของตนอยู่เสมอ ส่งผลให้คู่รักรับรู้ได้ถึงความคาดหวังเชิงสมบุรณ์แบบนิยมและเกิดปัญหาในความสัมพันธ์ โดยจากการรายงานยังพบอีกว่า คู่รักของบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำกว่าตัวบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมเอง

ผลการวิเคราะห์โดยแยกมิติของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยม พบว่าเมื่อเปรียบเทียบกับมิติด้านอื่น ๆ มิติด้านความไม่สอดคล้องกันเป็นมิติที่มีอิทธิพลในการทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = -.43$, $\beta = -.43$, $p < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาหลายงานที่พบว่ามิติด้านความไม่สอดคล้องกันสามารถทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญถึงการมีความเคารพต่อคู่ของตนต่ำ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำ และระดับพฤติกรรมแก้ปัญหาในความสัมพันธ์ในทางสร้างสรรค์ที่ต่ำ (Fons-Scheyd, 2008 อ้างถึงใน Lopez et al., 2011) อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความไม่มั่นคงในความสัมพันธ์ (Lopez et al., 2006) การที่บุคคลมีรูปแบบความสัมพันธ์ต่อบุคคลอื่นทั้งในแบบหลีกเลี่ยงและแบบวิตกกังวล (Shea et al., 2006 อ้างถึงใน Lopez et al., 2011) และมีความสัมพันธ์ทางลบกับการยืนยันตนอย่างมีสุขภาพะ และการรับรู้ถึงคู่รักว่าเป็นส่วนหนึ่งในการนิยามตัวตน (Lopez et al., 2011)

โดยสาเหตุที่มิติด้านความไม่สอดคล้องกันมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์นั้นอาจเป็นเพราะมิตินี้บ่งชี้ถึงการเปรียบเทียบมาตรฐานของตนเองที่ตั้งไว้ให้แก่คู่รักกับสิ่งที่คู่รักเป็น โดยเป็นนัยว่าการรับรู้นี้ทำให้บุคคลเกิดความไม่พึงพอใจในคู่รักของตน เนื่องจากคู่รักไม่สามารถกระทำตามความคาดหวังที่ตนคาดหวัง นอกจากนี้ยังอาจก่อให้เกิดความรู้สึกกดดันของคู่รักอีกด้วย

สมมติฐานข้อที่ 1.3 การไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1.3 พบว่า การไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก ไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ในทิศทางบวก ($r = -.08$, $\beta = -.08$, $p = .36$) ดังนั้นผลการวิจัยจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1.3 กล่าวคือ บุคคลที่ไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักถือเป็นกลุ่มที่ไม่มี ความเกี่ยวข้องหรือไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมและไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยสาเหตุที่การไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ อาจเป็นเพราะ คนกลุ่มนี้ไม่มีการตั้งมาตรฐานต่อคู่รัก หรือเปรียบเทียบมาตรฐานกับสิ่งที่คู่รักเป็น จึงเป็นไปได้ที่จะมีตัวแปรหรือปัจจัยอื่นๆนอกเหนือจากนี้ที่มีอำนาจในการทำนายความพึงพอใจใน

ความสัมพันธ์ของคนกลุ่มนี้ได้ดีกว่า เช่น รูปแบบความสัมพันธ์ และรูปแบบการสื่อสาร เป็นต้น (Olderbak & Figueredo, 2009)

ตอนที่ 2 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานข้อที่ 2.1 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ มีจำนวนที่ไม่เพียงพอต่อการนำมาวิเคราะห์ผล ทั้งนี้จากการศึกษาที่ผ่านมาของ Chang (2009) พบว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการมองโลกในแง่ดีในทิศทางบวก อีกทั้งงานวิจัยของ Srivastava และคณะ (2006) ยังพบอีกว่าการมองโลกในแง่ดีมีสหสัมพันธ์ทางบวกต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์โดยยังพบอีกว่ายิ่งบุคคลรับรู้การสนับสนุนจากคู่รักมาก ก็จะมียิ่งพึงพอใจในความสัมพันธ์มากขึ้น หากเก็บข้อมูลได้ครบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมก็เป็นไปได้ว่าจะสามารถตอบคำถามงานวิจัยได้มากขึ้น

คนที่มองโลกในแง่ดีจึงมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากกว่าคนที่มองโลกในแง่ร้าย

สมมติฐานข้อที่ 2.2 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2.2 พบว่า ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก โดยไม่มีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน ดังนั้นผลการวิจัยจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2.2

ผลการวิจัยในสมมติฐานข้อที่ 2.2 แสดงให้เห็นว่า การมองโลกในแง่ดี ไม่มีอิทธิพลในฐานะตัวแปรส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (95%CI boot [-.0408, .0153], $p > .05$) กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ อิทธิพลทางตรงสามารถทำนายผลได้ดีกว่าอิทธิพลทางอ้อม ดังนั้นลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้โดยตรงโดยไม่ต้องมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

แม้จะยังไม่เคยมีงานวิจัยก่อนหน้าที่ศึกษาการมองโลกในแง่ดีในฐานะตัวแปรส่งผ่านของความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์มาก่อน แต่ในงานของ Black และ Reynolds (2012) พบว่าการมองโลกในแง่ดีมีอิทธิพลส่งผ่านในความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมกับภาวะซึมเศร้าได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ การมองโลกในแง่ดีทำให้

อิทธิพลในการทำนายของลักษณะความสมบูรณ์แบบนิยามโดยรวมต่อภาวะซึมเศร้าลดลง โดยความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความสมบูรณ์แบบนิยามแบบไม่พึงประสงค์กับภาวะซึมเศร้า ก็พบว่าการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่านที่ทำให้อิทธิพลในการทำนายลดลงเช่นกัน คณะผู้วิจัยมองว่าภาวะซึมเศร้ากับความพึงพอใจในความสัมพันธ์มีความคล้ายคลึงกันในเรื่องที่ต่างก็เป็นคุณลักษณะเชิงอารมณ์เหมือนกัน จึงนำโมเดลการส่งผ่านของ Black และ Reynolds นี้มาประยุกต์ใช้ในการศึกษานี้ โดยเปลี่ยนจากภาวะซึมเศร้าเป็นความพึงพอใจในความสัมพันธ์ และคาดว่ามุมมองโลกในแง่ดีจะเป็นตัวแปรส่งผ่านที่ช่วยลดอิทธิพลการทำนายที่ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยามในคูรั๊กมีต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ในทำนองเดียวกับที่การมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่านที่ช่วยลดอิทธิพลการทำนายที่ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยามมีต่อภาวะซึมเศร้า อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยกลับไม่สนับสนุนสมมติฐาน เนื่องจากพบว่าลักษณะสมบูรณ์แบบนิยามในคูรั๊กแบบไม่พึงประสงค์ไม่สามารถทำนายการมองโลกในแง่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในตนเอง ($\beta = -.06, p = .56$)

การที่ลักษณะสมบูรณ์แบบนิยามในคูรั๊กแบบไม่พึงประสงค์ไม่มีความสัมพันธ์กับการมองโลกในแง่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในขั้นต้นขัดแย้งกับข้อค้นพบของทั้ง Chang (2009) และ Gurgová (2011) ที่ต่างก็พบว่าลักษณะสมบูรณ์แบบนิยามมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการมองโลกในแง่ดี อย่างไรก็ตาม เหตุที่ผลการวิจัยออกมาขัดแย้งกับงานวิจัยก่อนหน้าอาจเป็นเพราะในงานวิจัยก่อนหน้าต่างก็ใช้ภาวะเชิงสันนิษฐานของลักษณะสมบูรณ์แบบนิยามที่ต่างกัน จึงอาจทำให้ไม่สามารถนำมาเชื่อมโยงกับภาวะเชิงสันนิษฐานของลักษณะสมบูรณ์แบบนิยามของการศึกษานี้ได้ โดยภาวะเชิงสันนิษฐานที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นลักษณะสมบูรณ์แบบนิยามที่มุ่งเน้นผู้อื่น (คูรั๊ก) ในขณะที่ภาวะเชิงสันนิษฐานที่ใช้ในงานวิจัยข้างต้นนั้นเป็นลักษณะสมบูรณ์แบบนิยามที่มุ่งเน้นเข้าสู่ตนเอง ทำให้การมองโลกในแง่ดีอาจไม่มีความสัมพันธ์กับมิติที่มุ่งผู้อื่นก็เป็นได้

อภิปรายผลเพิ่มเติม

1. จากผู้ร่วมการวิจัยที่กำลังมีคูรั๊กอยู่จำนวน 224 คน คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลเพิ่มเติมถึงอิทธิพลการทำนายร่วมของมิติทั้ง 3 ด้านของลักษณะสมบูรณ์แบบนิยามในคูรั๊ก ได้แก่ ด้านการมีมาตรฐานสูง ด้านการเป็นระเบียบ และด้านความไม่สอดคล้องกัน ต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ซึ่งพบว่าสามารถร่วมกันทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = .34, p < .001$) โดยด้านความไม่สอดคล้องกันคือด้านที่สามารถทำนายได้มากที่สุด ($\beta = -.62, p < .001$) ส่วนด้านการมีมาตรฐานสูงสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้อย่างมีนัยสำคัญในลำดับรองลงมา ($\beta = .23, p < .001$) และด้านการเป็นระเบียบไม่สามารถทำนายได้ ($\beta = -.05, p < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shea และคณะ (2006) ที่บ่งชี้ว่ามิติด้านความไม่สอดคล้องกันและด้านการมีมาตรฐานสูงเป็นตัวทำนายความพึงพอใจใน

ความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม พบว่ามิติด้านการมีมาตรฐานสูงสามารถทำนายได้ในเฉพาะกลุ่มเพศชายเท่านั้น ทั้งนี้ ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาผลของความแตกต่างระหว่างเพศ จึงสมควรศึกษาต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ยังมีการอธิบายเพิ่มเติมถึงลักษณะของมิติด้านความไม่สอดคล้องกันไว้ว่า มีสหสัมพันธ์กับรูปแบบความสัมพันธ์แบบหลีกเลี่ยงและมิติด้านการมีมาตรฐานสูงมีสหสัมพันธ์กับรูปแบบความสัมพันธ์แบบมั่นคง

โดยสาเหตุที่ด้านความไม่สอดคล้องกันสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ อาจเป็นไปตามเหตุผลที่ได้อภิปรายไว้แล้วในสมมติฐานข้อที่ 1.2 ส่วนสาเหตุที่ด้านการมีมาตรฐานสูงสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้นั้นอาจเป็นเพราะผู้ที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักมีมาตรฐานสูงในการเลือกคู่รักอยู่แล้ว จึงได้เลือกคู่รักที่ตรงตามมาตรฐานที่บุคคลตั้งไว้ อีกทั้งยังเป็นไปได้ว่าการมีเพียงมาตรฐานสูงโดยไม่มีการเปรียบเทียบเชิงวิพากษ์วิจารณ์นั้น ต่างก็ร่วมกันส่งเสริมให้ความสัมพันธ์มีคุณภาพ มิติด้านการมีมาตรฐานสูงจึงสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้นั้นเอง อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาในอดีตที่อธิบายถึงสาเหตุที่แท้จริงของอิทธิพลการทำนายของมิติด้านการมีมาตรฐานสูงต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์

2. จากที่คณะผู้วิจัยพบว่าการมองโลกในแง่ดีไม่ได้ทำหน้าที่เป็นตัวแปรส่งผ่านในความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ จึงทำการวิเคราะห์ผลเพิ่มเติมถึงอิทธิพลการทำนายร่วมของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์และการมองโลกในแง่ดี ที่มีต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ พบว่าสามารถร่วมกันทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = .24, p < .001$) โดยลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ในทิศทางลบ ($\beta = -.42, p < .001$) และการมองโลกในแง่ดีสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก ($\beta = .23, p < .001$) อย่างไรก็ตามไม่มีงานวิจัยในอดีตที่ได้ศึกษาอิทธิพลการทำนายร่วมของตัวแปร 2 ตัวนี้ ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ดูในแต่ละตัวแปร พบว่าตัวแปรต้นมีความเป็นอิสระจากกัน โดยพบว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Slaney และคณะ (2006) ที่ส่งผลทางลบต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ดังที่อภิปรายไว้แล้วข้างต้น อย่างไรก็ตาม ด้านการมองโลกในแง่ดี ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานของ Srivastava และคณะ (2006) ที่พบว่าการมองโลกในแง่ดีส่งผลทางบวกต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ทั้งนี้ สามารถอธิบายได้ว่ามุมมองโลกในแง่ดีตามพินนิสย ของ Scheier และ Carver (1985) ถือเป็นแนวโน้มทางปัญญาของบุคคลในการคาดหวังผลลัพธ์ที่พึงพอใจในอนาคต ดังนั้นบุคคลที่มองโลกในแง่ดีหรือมีคะแนนการมองโลกในแง่ดีสูง จึงมีแนวโน้มที่จะคาดหวังถึงสิ่งดี ๆ ให้เกิดขึ้นในความสัมพันธ์เชิงคู่รักของตน ซึ่งถือเป็นมุมมองเชิงบวกที่เชื่อให้เกิดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ในเวลาต่อมา

อภิปรายผลรวม

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผลของสมมติฐานข้างต้น ทำให้พบว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักส่งผลต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีติสำคัญที่ทำให้เกิดผลดังกล่าวนั้นคือมิติความไม่สอดคล้องกัน และมิติด้านการมีมาตรฐานสูง ในขณะที่มิติด้านความเป็นระเบียบไม่ใช่ตัวบ่งชี้ที่สำคัญถึงความพึงพอใจในความสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม พบว่าปัจจัยหลักที่ส่งผลเสียต่อความสัมพันธ์ของคู่รัก คือมิติด้านความไม่สอดคล้องกัน ซึ่งมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = -.62, p < .001$) ทั้งนี้เป็นเพราะมิตินี้เป็น การเปรียบเทียบมาตรฐานของบุคคลที่มีต่อคู่รักเข้ากับสิ่งที่คู่รักเป็นจริง ๆ ดังนั้น หากต้องการนำผลการวิจัยในการศึกษานี้ไปประยุกต์ใช้ในการให้การปรึกษาทางจิตวิทยากับบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักที่มีปัญหาในความสัมพันธ์ แทนที่จะแก้ที่การตั้งมาตรฐานสูงของบุคคลที่มีต่อคู่รัก ควรแนะนำหรือช่วยฝึกฝนให้บุคคลแก้ไขการรับรู้ของบุคคลในการเปรียบเทียบมาตรฐานนั้นกับการกระทำของคู่รัก หรือลดการเปรียบเทียบเชิงวิพากษ์วิจารณ์ที่ตนมีต่อคู่รักลง เป็นไปได้ว่าอาจช่วยแก้ไขหรือพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับคู่รักให้ดีขึ้นได้

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การมองโลกในแง่ดีไม่มีอิทธิพลส่งผ่านในความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ แม้ว่าบุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์จะมีการมองโลกในแง่ดีก็ตาม แต่การมองโลกในแง่ดีก็ไม่ใช่ตัวแปรสำคัญในการส่งเสริมหรือบั่นทอนความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของคนกลุ่มนี้อยู่ดี อย่างไรก็ตาม แม้การมองโลกในแง่ดีจะไม่ใช่ตัวแปรส่งผ่านในความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ แต่การมองโลกในแง่ดีก็ยังสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .23, p < .05$) อีกทั้ง ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักกับการมองโลกในแง่ดีก็ยังสามารถร่วมทำนายถึงความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ($R^2 = .24, p < .001$) จึงเป็นไปได้ว่าจะมีตัวแปรอื่นที่สามารถทำหน้าที่เป็นตัวแปรส่งผ่านในความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ดีกว่าการมองโลกในแง่ดี เช่น ความกลัวความใกล้ชิด (fear of intimacy) ที่ Martin และ Ashby (2004) พบว่ามีความสัมพันธ์กับลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นไปได้ว่าความกลัวความใกล้ชิดนี้อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลส่งผ่านในความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ เนื่องจากความกลัวความใกล้ชิดเป็นสาเหตุหนึ่งที่บ่อนทำลายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดย Ashby และ Kottman (1996 อ้างถึงใน Martin & Ashby, 2004) ชี้ว่าลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์มีแนวโน้มที่จะรับรู้ข้อดีของตนเองและผู้อื่น และบอกเป็นนัยว่าความรู้สึกดีของตนนี้จะส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการถอยห่างในความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดอันนำไปสู่ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ที่ลดลงนั่นเอง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก โดยแบ่งเป็นลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ และการไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รัก โดยแบ่งเป็นลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานงานวิจัย

1. ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ แบ่งเป็น
  - 1.1 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก
  - 1.2 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางลบ
  - 1.3 การไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก
2. ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักสามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน แบ่งเป็น
  - 2.1 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน
  - 2.2 ลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นิสิตนักศึกษาปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งกำลังมีความสัมพันธ์เชิงคู่รักอยู่ในปัจจุบัน โดยแบ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักจำนวน 127 คน บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์จำนวน 20 คน บุคคลที่มีลักษณะสมบุรณ์

แบบนิยามในคู่มือแบบไม่พึงประสงค์จำนวน 77 คน รวมทั้งหมดจำนวน 224 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. มาตรฐานวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในคู่มือของ Shea และคณะ (2006) จำนวน 26 ข้อ เป็นมาตรฐานประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ระดับ นำไปทดสอบคุณภาพกับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งกำลังมีความสัมพันธ์เชิงคู่มืออยู่ในปัจจุบัน จำนวน 121 คน ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพจากการวิเคราะห์ความเที่ยง โดยข้อกระทงด้านการมีมาตรฐานสูง ด้านความเป็นระเบียบ และข้อกระทงด้านความไม่สอดคล้องกัน 16 มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟาของครอนบาค เท่ากับ .81, .81. และ .91 ตามลำดับ

2. มาตรฐานวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ของ Hendrick (1988) จำนวน 7 ข้อ ซึ่งมาตรดังกล่าวได้รับการพัฒนาโดย วาริน เทพยายน (2542) เป็นมาตรฐานประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ นำไปทดสอบคุณภาพกับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งกำลังมีความสัมพันธ์เชิงคู่มืออยู่ในปัจจุบัน จำนวน 121 คน ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพจากการวิเคราะห์ความเที่ยง มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟาของครอนบาค เท่ากับ .83

3. มาตรฐานวัดการมองโลกในแง่ดี ของ Scheier, Carver และ Bridge (1994) จำนวน 10 ข้อ ซึ่งพัฒนาโดยทรงเกียรติ ล้นหลาม (2550) เป็นมาตรฐานประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ นำไปทดสอบคุณภาพกับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งกำลังมีความสัมพันธ์เชิงคู่มืออยู่ในปัจจุบัน จำนวน 121 คน ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพจากการวิเคราะห์ความเที่ยง มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟาของครอนบาค เท่ากับ .61

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 224 คน โดยแบ่งมาตรออกเป็น 3 ชุดคือ มาตรฐานวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในคู่มือ มาตรฐานวัดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ และมาตรฐานวัดการมองโลกในแง่ดี

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้านี้ต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยามในคู่มือกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน คณะผู้วิจัยทำการแบ่งกลุ่มตัวแปรต้นจากการคำนวณผลด้วยโปรแกรม Microsoft Excel โดยนำผลคะแนนที่ได้จากการตอบมาตรมาคิดคะแนนตามสูตรของ Rice และ Slaney (2002 อ้างถึงใน Slaney et al., 2006) ซึ่งสามารถแบ่งข้อมูลเป็น 3 กลุ่ม

ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่มีลักษณะสมมุติแบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์ กลุ่มบุคคลที่มีลักษณะสมมุติแบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ กลุ่มบุคคลที่ไม่มีลักษณะสมมุติแบบนิยมในคู่รัก จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงชั้น (Hierarchical Multiple Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อทำนายความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม และใช้วิธี bootstrapping (Hayes, 2013) ในการทดสอบตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิจัย

1. ลักษณะสมมุติแบบนิยมในคู่รักทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ แบ่งเป็น

- 1.1 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ลักษณะสมมุติแบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวก
- 1.2 ลักษณะสมมุติแบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์ สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางลบได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
- 1.3 การไม่มีลักษณะสมมุติแบบนิยมในคู่รักไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ในทิศทางบวกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ลักษณะสมมุติแบบนิยมในคู่รักทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน แบ่งเป็น

- 2.1 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ลักษณะสมมุติแบบนิยมในคู่รักแบบพึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้โดยมีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน
- 2.2 ลักษณะสมมุติแบบนิยมในคู่รักแบบไม่พึงประสงค์สามารถทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์ได้ โดยไม่มีการมองโลกในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ข้อเสนอแนะ

1. เกณฑ์การแบ่งประเภทลักษณะสมมุติแบบนิยมในคู่รักที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยนำมาจากเกณฑ์ของ Shea และคณะ (2006) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ใช้กับสังคมตะวันตก ทำให้เกณฑ์ในการแบ่งอาจไม่เหมาะสมสำหรับบริบทสังคมไทยเท่าที่ควรเนื่องจากลักษณะนิสัยในการตอบแบบสอบถามของคนไทยไม่นิยมตอบแบบสุดโต่งดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรพัฒนาเกณฑ์ดังกล่าวให้มีความเหมาะสมมากขึ้นหรือแนะนำให้ใช้วิธีการวิเคราะห์กลุ่ม (cluster analysis) ในการแบ่งกลุ่มประเภทลักษณะสมมุติแบบนิยม เนื่องจากจะเป็นการแบ่งประเภทบุคคลตามแต่บรรทัดฐานของสังคมนั้น ๆ ซึ่งผลที่ได้จะมีความแม่นยำมากกว่า

2. เนื่องจากในงานนี้มีการใช้ภาวะเชิงสันนิษฐานของการมองโลกในแง่ดีของ Scheier และ Carver (1985) โดยเป็นแนวคิดการมองโลกในแง่ดีตามพื้นนิสัย ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า หากเลือกศึกษาในภาวะเชิงสันนิษฐานอื่น เช่น รูปแบบการมองโลกในแง่ดีจากการระบุสาเหตุ (explanatory style) อาจอธิบายในฐานะตัวแปรส่งผ่านได้ดีกว่า เนื่องจากเป็นลักษณะของโครงสร้างทางปัญญาที่สามารถปรับเปลี่ยนแปลงได้ ต่างจากการมองโลกในแง่ดีตามพื้นนิสัยซึ่งเป็นลักษณะทางบุคลิกภาพของบุคคลที่มีความคงทนถาวร
3. ในงานวิจัยครั้งต่อไป หากมีความสนใจศึกษาตัวแปรที่มีลักษณะเชิงบวกในฐานะตัวแปรส่งผ่านระหว่างความสัมพันธ์ของลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่อไป แนะนำให้ศึกษาตัวแปรอื่นที่เป็นมิติระหว่างบุคคล เช่น การคิดเชิงบวกต่อผู้อื่น การปรับตัวหรือการสื่อสารในเชิงบวก เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาด้านความสัมพันธ์ต่อไป
4. ในงานวิจัยครั้งต่อไป สามารถศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ในบริบทของความแตกต่างระหว่างเพศ ซึ่งอาจได้ผลที่แตกต่างออกไปและสามารถอธิบายได้เฉพาะเจาะจงมากขึ้น เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาความสัมพันธ์ต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลกานต์ จิ้นข้าง. (2553). อิทธิพลของความนิยมความสมบูรณ์แบบต่อเจตคติในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม โดยมีการนำเสนอตนเองด้วยความสมบูรณ์แบบและการซึมซับจากวัฒนธรรมสังคมเป็นตัวแปรส่งผ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นจาก <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/18853>
- ชนิดตา พลอยเลื่อมแสง. (2548). ความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดซึมเศร้า CES-D ในกลุ่มนิสิตนักศึกษา. วารสารเภสัชศาสตร์อีสาน, 1(1), 25-39. สืบค้นจาก <http://pharm.kku.ac.th/isan-journal/journal/volume1-no1/25-39.pdf>
- ทรงเกียรติ ดันหลาม. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบวิตกกังวล การมองโลกในแง่ดี และการเห็นคุณค่าในตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนันท์ เจียมจุฬาลักษณ์, เมธวดี ปวารณาสิทธิ์, และกัญญพัชร ทรัพย์รัตนนท์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งเน้นความสมบูรณ์แบบกับความพึงพอใจในชีวิต โดยมีการผัดวันประกันพรุ่งเป็นตัวแปรส่งผ่าน. โครงการงานทางจิตวิทยาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภาพร รุจิพัฒน์กุล. (2549). อิทธิพลของความหลงตนเองและความใกล้ชิดสนิทสนมต่อความเต็มใจที่จะเสียสละและความพึงพอใจในความสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมลรัตน์ ทิศภากรณ์. (2548). ผลของการให้อภัยและการผูกมัดระหว่างบุคคลต่อสุขภาวะทางจิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาริน เทพายน. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ กับรูปแบบความรักของคู่รัก. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นจาก <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/3286>

ภาษาอังกฤษ

- Black, J., & Reynolds, W. M. (2012). Examining the relationship of perfectionism, depression, and optimism: Testing for mediation and moderation. *Personality and Individual Differences, 54*, 426-431. doi:10.1016/j.paid.2012.10.012
- Carver, C. S., Scheier, M. F., & Segerstrom, S. C. (2010). Optimism. *Clinical Psychology Review, 30*, 879–889. doi:10.1016/j.cpr.2010.01.006
- Celenk, O., van de Vijver, F. J., & Goodwin, R. (2011). Relationship satisfaction among Turkish and British adults. *International Journal of Intercultural Relations, 35*, 628-640. doi:10.1016/j.ijintrel.2011.02.013
- Chang, E. C. (2001). *Optimism and pessimism: Implications for theory, research, and practice*. Washington, DC: American Psychology Association.
- Chang, E. C. (2009). An examination of optimism, pessimism, and performance perfectionism as predictors of positive psychological functioning in middle-aged adults: Does holding high standards of performance matter beyond generalized outcome expectancies?. *Cognitive Therapy Research, 33*, 334-344. doi:10.1007/s10608-008-9215-9
- Chang, E. C., Maydeu-Olivares, A., & D'Zurilla, T. J. (1997). Optimism and pessimism as partially independent constructs: Relationship to positive and negative affectivity and psychological well-being. *Personality and Individual Differences, 23*(3), 433-440. doi:10.1016/S0191-8869(97)80009-8
- Fletcher, G. J., Simpson, J. A., & Thomas, G. (2000). The measurement of perceived relationship quality components: A confirmatory factor analytic approach. *Personality and Social Psychology Bulletin, 26*, 340-354. doi:10.1177/0146167200265007
- Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C., & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research, 14*(5), 449-468. doi:10.1007/BF01172967
- Gurgová, B. Ž. (2011). Perfectionistic cognitions as related to optimism and pessimism in college students. *The New Educational Review, 26*(4), 272-280.
- Habke, A. M., Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (1999). Perfectionism and sexual satisfaction in intimate relationships. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment, 21*(4), 307-322. doi:10.1023/A:1022168715349

- Haring, M., Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (2003). Perfectionism, coping, and quality of intimate relationships. *Journal of Marriage and Family*, 65, 143-158. doi:10.1111/j.1741-3737.2003.00143.x
- Hassebrauck, M., & Fehr, B. (2002). Dimensions of relationship quality. *Personal Relationships*, 9, 253-270. doi:10.1111/1475-6811.00017
- Hayes, A. F. (2013). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach*. Retrieved from <http://afhayes.com/introduction-to-mediation-moderation-and-conditional-process-analysis.html>
- Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (1991). Perfectionism is the self and social contexts: Conceptualization, assessment, and association with psychopathology. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60(3), 456-470. doi:10.1037/0022-3514.60.3.456
- Lopez, F. G., Fons-Scheyd, A., Bush-King, I., & McDermott, R. C. (2011). A latent class analysis of dyadic perfectionism in a college sample. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 44(1), 32-51. doi:10.1177/0748175610391610
- Lopez, F. G., Fons-Scheyd, A., Morúa, W., & Chaliman, R. (2006). Dyadic perfectionism as a predictor of relationship continuity and distress among college students. *Journal of Counseling Psychology*, 53(4), 543-549. doi:10.1007/s10608-008-9215-9
- Mackinnon, S. P., Sherry, S. B., Antony, M. M., Stewart, S. H., Sherry, D. L., & Hartling, N. (2012). Caught in a bad romance: Perfectionism, conflict, and depression in romantic relationships. *Journal of Family Psychology*, 26(2), 215-225. doi:10.1037/a0027402
- Martin, J. L., & Ashby, J. S. (2004). Perfectionism and fear of intimacy: Implications for relationships. *The Family Journal*, 12(4), 368-374. doi:10.1177/1066480704267279
- Matte, M., & Lafontaine, M. (2012). Assessment of romantic perfectionism: Psychometric properties of the romantic relationship perfectionism scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 45(2), 113-132. doi:10.1177/0748175611429303
- Olderbak, S., & Figueredo, A. J. (2009). Predicting romantic relationship satisfaction from life history strategy. *Personality and Individual Differences*, 46, 604-610. doi:10.1016/j.paid.2008.12.019
- Peterson, C. (2000). The future of optimism. *American Psychologist*, 55(1), 44-55. doi:10.1037//0003-066X.55.1.44

- Scheier, M. F., & Carver, C. S. (1985). Optimism, coping, and health: Assessment and implications of generalized outcome expectancies. *Health psychology, 4*(3), 219-247. doi:10.1037/0278-6133.4.3.219
- Slaney, R. B., Pincus, A. L., Uliaszek, A. A., & Wang, K. T. (2006). Conceptions of perfectionism and interpersonal problems: Evaluating groups using the structural summary method for circumplex data. *Assessment, 13*(2), 138-153. doi:10.1177/1073191105284878
- Slaney, R. B., Rice, K. G., Mobley, M., Trippi, J., & Ashby, J. S. (2001). The revised almost perfect scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development, 34*, 130-145. Retrieved from <http://psycnet.apa.org/psycinfo/2001-05693-001>
- Srivastava, S., Richards, J. M., McGonigal, K. M., Bulter, E. A., & Gross, J. J. (2006). Optimism in close relationships: How seeing things in a positive light makes them so. *Journal of Personality and Social Psychology, 91*(1), 143-153. doi:10.1037/0022-3514.91.1.143
- Stoeber, J., & Otto, K. (2006). Positive conceptions of perfectionism: Approaches, evidence, challenges. *Personality and Social Psychology Review, 10*, 295-319. doi:10.1207/s15327957pspr1004_2
- Stoeber, J. (2012). Dyadic perfectionism in romantic relationships: Predicting relationship satisfaction and longterm commitment. *Personality and Individual Differences, 53*, 300-305. doi:10.1016/j.paid.2012.04.002
- Vaughn, M. J., & Matyastik Baier, M. E. (1999). Reliability and validity of the relationship assessment scale. *The American Journal of Family Therapy, 27*(2), 137-147. doi:10.1080/019261899262023

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัย

คำชี้แจง : มาตรการที่ท่านจะได้ทำต่อไปนี้ ใช้วัดเจตคติที่ท่านมีต่อความสัมพันธ์กับคู่รักของท่าน ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิดและไม่จำเป็นต้องใช้เวลาพิจารณามากในแต่ละข้อ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการทางจิตวิทยาของนิสิตชั้นปีที่ 4 คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะผู้วิจัยขอรับรองว่าจะไม่มีการระบุชื่อลงในแบบสอบถาม และคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับจึงไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในความร่วมมือ
คณะผู้วิจัย

ส่วนที่ 1

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

เพศ ____ ชาย ____ หญิง

อายุ _____ ปี

มหาวิทยาลัย _____

รหัสคณะ _____

ชั้นปี _____

ระยะเวลาที่คบกับคู่รักของท่าน _____ ปี _____ เดือน

ส่วนที่ 2

ระดับความผูกพันทางใจ

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด มีระดับความผูกพันทางใจ 1-10 โดยความผูกพันทางใจ หมายถึง ความรู้สึกผูกพันของท่านที่มีต่อคู่รักคนปัจจุบัน โดยไม่ต้องคำนึงถึงระยะห่างทางกายและระยะเวลาที่คบกัน

รู้สึกผูกพันน้อย

รู้สึกผูกพันมาก

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

ส่วนที่ 3

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ โดยให้ท่านนึกถึงคนรักในปัจจุบันของท่าน แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด มีระดับ 1-7 ดังนี้

1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2 = ไม่เห็นด้วย

3 = ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

4 = เฉย ๆ

5 = ค่อนข้างเห็นด้วย

6 = เห็นด้วย

7 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	ค่อนข้างเห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	ฉันมักจะรู้สึกผิดหวัง เมื่อคู่รักของฉันทำงานเสร็จ เพราะฉันรู้ว่าเขาน่าจะทำได้ดีกว่านี้	1	2	3	4	5	6	7
2	ฉันหวังให้คู่รักของฉันเป็นคนมีระเบียบ	1	2	3	4	5	6	7
3	โดยทั่วไปแล้ว คู่รักของฉันสามารถปฏิบัติตนได้ตรงตามมาตรฐานที่ฉันมีต่อเขา	1	2	3	4	5	6	7
4	น้อยครั้งที่คู่รักจะทำได้ตามมาตรฐานของฉัน	1	2	3	4	5	6	7
5	ฉันตั้งมาตรฐานไว้สูงสำหรับคู่รักของฉัน	1	2	3	4	5	6	7
6	สิ่งที่คู่รักของฉันมองว่าดีที่สุดนั้น เหมือนจะไม่พอสำหรับฉัน	1	2	3	4	5	6	7
7	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยควรเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับคู่รักของฉัน	1	2	3	4	5	6	7

8	ฉันคาดหวังสิ่งที่ดีที่สุดจากคู่รักของฉัน	1	2	3	4	5	6	7
9	ฉันแทบจะไม่พึงพอใจกับความสำเร็จของคู่รัก	1	2	3	4	5	6	7
10	ฉันมักจะรู้สึกขัดข้องใจ เพราะคู่รักของฉันไม่สามารถทำตามเป้าหมายที่ฉันมีต่อเขาได้	1	2	3	4	5	6	7
11	ฉันคาดหวังให้คู่รักพยายามอย่างดีที่สุดกับทุกสิ่งที่เขาทำ	1	2	3	4	5	6	7
12	ฉันมีปัญหาเกี่ยวกับคู่รักหากเขาทำสิ่งต่าง ๆ ไว้โดยไม่ทำให้เสร็จ	1	2	3	4	5	6	7
13	สิ่งที่ดีที่สุดของคู่รัก ไม่เคยดีพอสำหรับฉัน	1	2	3	4	5	6	7
14	ฉันมีมาตรฐานสูงสำหรับผลการปฏิบัติงานหรือผลการเรียนของคู่รัก	1	2	3	4	5	6	7
15	โดยส่วนมากแล้ว คู่รักของฉันยังเทียบไม่ได้กับความคาดหวังที่ฉันมี	1	2	3	4	5	6	7
16	ฉันมักจะรู้สึกว่สิ่งที่คุณรักของฉันทำนั้นดีพอแล้ว	1	2	3	4	5	6	7
17	ฉันคิดว่าคู่รักของฉันควรมีความเป็นระเบียบ	1	2	3	4	5	6	7
18	ฉันแทบจะไม่เคยพึงพอใจกับผลงานของคู่รัก	1	2	3	4	5	6	7
19	ฉันมีความต้องการให้คู่รักมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ	1	2	3	4	5	6	7
20	คู่รักแทบจะไม่สามารถสร้างผลงานได้ตามมาตรฐานของฉัน	1	2	3	4	5	6	7

21	โดยปกติแล้ว ฉันค่อนข้างจะพึงพอใจกับ สิ่งที่คู่รักของฉันทำ	1	2	3	4	5	6	7
22	ฉันคาดหวังให้คู่รักคิดว่าสิ่งของต่าง ๆ ควรจะวางอย่างถูกที่ถูกทาง	1	2	3	4	5	6	7
23	การปฏิบัติงานของคู่รักแทบจะเทียบไม่ได้ กับมาตรฐานของฉัน	1	2	3	4	5	6	7
24	แม้จะรู้ว่าคู่รักได้ทำดีที่สุดของเขาแล้ว ฉัน ก็ยังไม่พึงพอใจ	1	2	3	4	5	6	7
25	ฉันมีความคาดหวังสูงต่อคู่รักของฉัน	1	2	3	4	5	6	7
26	ฉันค่อนข้างหงุดหงิดหากคู่รักทำสิ่งต่าง ๆ ได้ไม่ดีเท่าที่ฉันคิดว่าเขาควรจะได้	1	2	3	4	5	6	7

ส่วนที่ 4

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ โดยให้ท่านนึกถึงคนรักในปัจจุบันของท่าน แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด มีระดับ 1-5 ดังนี้

1 = น้อยที่สุด

2 = น้อย

3 = ปานกลาง

4 = มาก

5 = มากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1	คนรักของท่านรู้สึกถึงความต้องการของท่าน มาก-น้อย เพียงใด	1	2	3	4	5
2	ความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับคนรักเป็นไปตามที่ท่าน คาดหวังไว้ตั้งแต่ต้น มาก-น้อยเพียงใด	1	2	3	4	5

3	บ่อยครั้งแค่ไหนที่ท่านคิดว่าท่านไม่น่าจะมีความสัมพันธ์กับคนรักของท่าน	1	2	3	4	5
4	ความสัมพันธ์ของท่านกับคนรักมีปัญหาเกิดขึ้น มาก-น้อยเพียงใด	1	2	3	4	5
5	โดยทั่วไป ท่านพึงพอใจในความสัมพันธ์ของท่านกับคนรัก มาก-น้อยเพียงใด	1	2	3	4	5
6	เมื่อเปรียบเทียบกับคู่รักส่วนใหญ่ ท่านคิดว่าความสัมพันธ์ของท่านกับคนรักดี มาก-น้อยเพียงใด	1	2	3	4	5
7	ท่านรักคนรักของท่าน มาก-น้อยเพียงใด	1	2	3	4	5

ส่วนที่ 5

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด มีระดับ 0-4 ดังนี้

0 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

1 = ไม่เห็นด้วย

2 = เฉย ๆ

3 = เห็นด้วย

4 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	ในช่วงเวลาที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ฉันมักจะคาดหวังในสิ่งที่ดีที่สุดเสมอ	0	1	2	3	4
2	เป็นเรื่องง่ายสำหรับฉันที่จะทำให้ตัวอ่อนคลาย	0	1	2	3	4
3	ฉันกลัวว่าถ้าจะมีอะไรผิดพลาดเกิดขึ้นได้ในชีวิตฉัน สิ่งนั้นมักจะเกิดขึ้นจริง	0	1	2	3	4

4	ฉันมักคิดถึงอนาคตของตนเองในแง่บวกเสมอ	0	1	2	3	4
5	ฉันสนุกมากเมื่อได้ใช้เวลาอยู่กับเพื่อน ๆ	0	1	2	3	4
6	ฉันมักจะต้องคอยทำตนเองให้มึ่งงานยุ่งอยู่เสมอ	0	1	2	3	4
7	ฉันแทบจะไม่เคยคาดหวังให้สิ่งต่าง ๆ เป็นไปตามที่ฉันต้องการเลย	0	1	2	3	4
8	ฉันไม่หงุดหงิดง่ายจนเกินไป	0	1	2	3	4
9	ฉันแทบจะไม่เคยเชื่อเลยว่าจะมีสิ่งดี ๆ เกิดขึ้นกับฉันได้	0	1	2	3	4
10	โดยรวมแล้ว ฉันคาดหวังว่าจะมีสิ่งดี ๆ เกิดขึ้นกับฉันมากกว่าสิ่งที่ไม่ดี	0	1	2	3	4

ภาคผนวก ข

ตารางที่ ข 1

ผลการวิเคราะห์รายข้อของมาตรวัดลักษณะสมบุรณ์แบบนิยมในคู่รักทั้ง 3 ด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับข้อคำถามอื่น ๆ ทั้งหมดในแต่ละด้าน (Corrected Item-Total Correlation-CITC) และค่าสัมประสิทธิ์ความคงที่ภายในแบบแอลฟา (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) ของแบบสอบถามในการสร้างมาตรกรวัด โดยมี $N = 121$

ข้อกระทง	ทิศทาง	CITC (N = 121)	ข้อที่ผ่านการ คัดเลือก
ด้านความไม่สอดคล้องกัน (discrepancy)			
P1	+	.49	✓
P3	-	.35	✓
P4	+	.62	✓
P6	+	.65	✓
P9	+	.57	✓
P10	+	.52	✓
P12	+	.37	✓
P13	+	.74	✓
P15	+	.81	✓
P16	-	.61	✓
P18	+	.65	✓
P20	+	.71	✓
P21	-	.55	✓
P23	+	.67	✓
P24	+	.56	✓
P26	+	.50	✓
Alpha			.91
ด้านการมีมาตรฐานสูง (high standard)			
P5	+	.61	✓
P8	+	.59	✓
P1	+	.49	✓

ข้อกระทง	ทิศทาง	CITC (N = 121)	ข้อที่ผ่านการ คัดเลือก
P14	+	.45	✓
P19	+	.59	✓
P25	+	.76	✓
Alpha			.81
ด้านความเป็นระเบียบ (order)			
P2	+	.56	✓
P7	+	.66	✓
P17	+	.68	✓
P22	+	.60	✓
Alpha			.81